DERDE JAAR, N°. 463. **1839.** MAANDAG, 13 MEI.

DE AVONDBODE,

ABONNEMENT
AAN HET BUREAU VAN HET BLAD,
Warmoesstraat, N°. 206.
En bij alle Boekhandelaars en Postkantoren van het Rijk.

Brieven, Gelden, enz., moeten *franco* worden ingezonden.

ALGEMEEN NIEUWSBLAD

PRIJZEN
VOOR 3 MAANDEN,
te *Amsterdam* ....
en *Buitensteden* franco ....
Advertentien.
ZEVEN REGELS of minder .... *f* 1.75.
Elken regel meer .... - 25.
ZEGEL voor elke advertentie en herhaling .... - 35.

voor Staatkunde, Handel, Nijverheid, Landbouw, Kunsten en Wetenschappen.

TWEEDE EDITIE.

Tweede Editie.

NEDERLAND.

AMSTERDAM 12 Mei. « Het is nu vijf en twintig jaren geleden, dat Naarden ontruimd werd. » hoorden wij eenen stadgenoot zeggen. die, als burger artillerist, aan het beleg dezer vesting, in den winter van 1813 en 1814, heeft deel gehad, en inderdaad de vesting Naarden werd door de Fransche troepen, die zich daarin geworpen hadden, ontruimd op den 12 Mei 1814. Onze wakkere schutters en vele vrijwilligers uit Amsterdam en de omliggende gemeenten hebben bij dat beleg, hetwelk, bedriegen wij ons niet, aan omtrent 500 stad- of landgenooten het leven kostte, zich te roemrijk onderscheiden, dan dat wij er niet met een enkel woord de aandacht op zouden vestigen. De gedenkpenning, welke de hoofd-commissie ter aanmoediging en ondersteuning van de gewapende dienst in de Nederlanden aan deze dapperen heeft uitgereikt, is in onbruik geraakt; doch de gedachtenis aan den moed, de trouw en de volharding, waarmede zij, rust, gemak en belang verzakende, in een bar getijde, den omtrek hebben beveiligd, tegen strooperijen en geweld, door den vijand binnen Naarden te houden, wordt in de geschiedenis bewaard en leeft nog in het geheugen dergenen, die de bezorgdheid gekend hebben, welke de bezetting van Naarden, door dagelijksche uitvallen, inboezemde.

— De Engelsche post, die gewoonlijk elken dag te Antwerpen per stoomboot aankomt, is gisteren en eergisteren achterwege gebleven. Men kent de reden van het oponthoud der booten niet.

— Wij vernemen, dat de heeren van Scherf en Rochussen van Z. M. den Koning van Pruissen. ieder eenen gouden snuifdoos, met 20 diamanten omzet en met het naamcijfer van Z. M. versierd, hebben ontvangen.

Ook de heer Le Clercq moet bij deze gelegenheid insgelijks met eene gouden snuifdoos vereerd zijn geworden.

— Den 3 Mei jl. is te Veenhuizen met veel plegtigheid, door den heer J. van Konijnenburg, directeur der koloniën, de eerste steen gelegd van een gebouw, bestemd om te dienen tot eene stoomfabrijk voor Katoenspinnerij.

ZIERIKZEE 9 Mei. Te Ellemeet (eiland Schouwen) heeft den 5 en 6 Mei eene hoogst zeldzame feestviering plaats gehad. In die, slechts 420 zielen tellende gemeente, waren twee paren oude lieden, Jacob Verseput en Jacobus van Neuren, die zich verblijden mogten in eene *vijftigjarige huwelijks vereeniging.* Daar deze eenvoudige en behoeftige daglooners geheel onvermogend waren, om zelve bij deze heugelijke gelegenheid eenig feest te vieren, heeft zich eene commissie tot dat doel vereenigd, bestaande uit de heeren H. M. C. van Oosterzee, predikant der gemeente, L. van Langeraad, N. van den Bout, Nz. en J. Schalkwijk, Jr. Zij hadden het genoegen, hun denkbeeld zoodanigen weerklank te zien vinden, dat bijkans niemand van eenig vermogen in de gemeente nagelaten heeft, het zijne bieraan toe te brengen.

ARNHEM 10 Mei. Heden is alhier voor het Provinciale Geregtshof van Gelderland in appel de zaak behandeld van het Leydsche postkantoor, tegen den uitgever der *Arnhemsche Courant.* De uitspraak van het vonnis is tot des middags ten 2½ ure uitgesteld geworden.

Part. Corresp. BRUSSEL 11 Mei. Ik heb het geluk gehad eenen afdruk te erlangen van het rapport, hetwelk gisteren door de centrale sectie in de Kamer van Afgevaardigden is gedaan, nopens het ontwerp van wet, betrekkelijk de heffing van het tonnegeld op de Schelde, en haast mij u daarvan den korten inhoud mede te deelen.

De centrale sectie was zamengesteld uit de heeren Raykem, voorzitter, H. de Brouckère, graaf de Merode, Andries, Deschamps, Lebeau en C. Rogier, rapporteur.

De aanhef van het berigt luidt als volgt:

Mijne Heeren! Toen het Gouvernement u aanbood het ontwerp van wet, betrekkelijk het vredes-tractaat, gaf hetzelve het voornemen te kennen, om, het tolregt, waarmede het tractaat de vaart op de Schelde bezwaard heeft, en die door het Gouvernement van toen af als eene nationale schuld werd beschouwd, af te koopen, door de betaling aan Holland van eene jaarlijksche rente. De voorstellen, in dien geest, vóór de teekening van het tractaat, aan de Conferencie gedaan, niet aangenomen zijnde, verbleef aan het Gouvernement, om, overeenkomstig hare belofte op een ander middel bedacht te zijn, tot afwending van het nadeel, hetwelk de toepassing van den tol aan de scheepvaart zoude veroorzaken. Dit is het onderwerp van het ontwerp van wet, hetwelk nu aan de Kamer is voorgelegd, en waaromtrent de centrale sectie mij den last heeft opgedragen, u te berigten.

Dit ontwerp stelt als beginsel vast, de teruggbetaling van den tol door den Belgischen Staat aan de schepen van alle natiën, Holland uitgezonderd. Om de uitgaven, voortvloeijende uit deze terugbetaling, gedeeltelijk te dekken, stelt het gouvernement voor de regten van in-, uit- en doorvoer, en het tonneregt met drie buitengewone opcenten te vermeerderen. Het vraagt een eventuëel crediet van 300,000 frs., hetwelk voor den afkoop van den tol. gedurende de laatste maanden van 1839, wordt voldoende geacht. Eindelijk, het behoudt zich voor, om vóór den eersten Januarij 1843 te onderzoeken of het voordeel van dezen afkoop zal worden gehandhaafd, ook ten aanzien van die landen, met welke geene overeenkomsten van handel zouden zijn tot stand gekomen.

Deze verschillende bepalingen hebben in de sectiën slechts tot debatten van korten duur aanleiding gegeven. Andere vraagstukken zijn er te berde gebragt, en herhaald in de centrale sectie, die. in haar onderzoek, dezelve voegende bij het hoofdzakelijk voorstel, zich achtervolgens ter beantwoording heeft gesteld de navolgende vragen, welke een kort begrip van de geheele beraadslaging uitmaken:

1°. Zal de Schelde-tol komen ten laste van den Staat?

2°. Zal de tol teruggegeven worden aan de de Hollandsche schepen?

3°. Zal men voor de teruggave eene onderscheiding tusschen de schepen daarstellen, naar maatstaf van hare lading en de herkomst der goederen, enz.?

4°. Zal de terugbetaling van den tol voor een gedeelte gevonden worden uit opcenten, te heffen op de regten van uit- en invoer?

5°. Welke zal de bepaalde eindtermijn zijn voor de eventuële herziening der wet, met betrekking tot de landen, met welke geene handelovereenkomsten tot stand komen?

Omtrent elke dier vragen, heb ik, mijne heeren, de eer u den uitslag der beraadslagingen van de verschillende sectiën, en van de centrale sectie te doen kennen.

Uit het rapport blijkt wijders:

Met betrekking tot de 1ste vraag, dat het beginsel om den tol, als nationale schuld beschouwd, ten laste van den Staat te brengen; een beginsel hetwelk geheel den grondslag der wet uitmaakt, door vijf sectiën is aangenomen. Zonder zich tegen het ontwerp te verklaren, heeft de 4de sectie zich aan de algemeene beraadslagingen gedragen. Deze eenstemmigheid der sectiën, ten aanzien van het wezenlijke punt der wet, heeft de werkzaamheden van de centrale sectie ongemeen verligt. In de centrale sectie is hetzelfde beginsel door de 6 tegenwoordige leden insgelijks met eenparige stemmen aangenomen.

Omtrent de algemeene overwegingen, door welke de centrale sectie bij het onderzoek, en de aanneming van dit beginsel is bestuurd geworden, zegt het berigt met andere woorden: dat de Schelde-tol den Staat aangaat, omdat hij wordt opgewogen door het tegengenot van andere voordeelen. Art. 9, zegt het rapport, kan niet genoeg worden doorgrond. Het vormt een wederkeerig contract. Daar de tol den prijs uitmaakt van voordeelen en wezenlijke waarborgen, aan België en aan de scheepvaart in het algemeen toegekend, spreekt het van zelve, dat de verpligting van tolbetaling zoude ophouden, wanneer een dier waarborgen kwam te ontbreken. Wilde men den tol doen dragen door de scheepvaart, men zou dan tusschen den voormaligen, en den nieuwen staat van zaken, eene gelijkheid daarstellen, betreurenswaardig voor de nationaliteit niet minder dan voor de belangen van het land. De Belgische Schelde moet voor den handel der natiën, even toegankelijk zijn als de Schelde der Nederlanden dit geweest is, en om te doen gevoelen, dat het belang des lands met eene liberale staatkunde zich in dit geval volkomen vereenigt, is het genoeg aan te merken, dat de Schelde, hoewel zij de best gelegen, de gerijfelijkste en misschien de gemakkelijkste, evenwel niet de eenigste der rivieren is, langs welke de Buitenlandsche handel met het vaste land van Europa in betrekking kan treden.

Ten aanzien van de IIde vraag, zegt het rapport: Omtrent deze questie zijn de sectiën zeer in gevoelen verdeeld; door de derde en vijfde sectie is de uitzondering aangenomen, door de tweede en de zesde verworpen geworden. In de eerste hebben drie stemmen zich voor dezelve verklaard, en zes zich onttrokken. De vierde sectie heeft zich daaromtrent niet uitgelaten.

De centrale sectie heeft de uitzondering met 5 stemmen verworpen; één lid heeft zich onttrokken.

Bij den eersten opslag schijnt de uitzondering, waarvan questie is, niet dan billijk en natuurlijk.

Indien Holland, zegt het ministeriële ontwerp, zijne eigene schepen van den tol wil bevrijden, welke aan hetzelve op de Schelde is toegekend, staat het dat land vrij daartoe over te gaan. Het is niet de taak van België, om Holland van eenen last, ten zijnen voordeele daargesteld, te ontheffen. Maar, zoo als in de 6de sectie is aangemerkt, er bestaat een verschil tusschen het Hollandsch gouvernement en de Hollandsche handelaars. Want het is niet in het voordeel van deze laatsten, maar wel in dat van de openbare schatkist van Holland, dat de tol zal geheven worden. Te veronderstellen, dat de schatkist zich van het bedrag der regten, door de Hollandsche schepen verschuldigd, welke de Schelde bevaren, zal berooven, is, als het ware, aannemen, dat het Hollandsch gouvernement door eene indirecte premie, deze scheepvaart zoude aanmoedigen om dezelve, ten koste van zijne eigene havens, naar de onze te rigten.

Indien daarentegen, hetgeen meer waarschijnlijk is, dat Gouvernement aan zijne eigene schepen het bedoelde voordeel niet verleent, alzoo op dezelfde wijze als België handelende, hetwelk zijne schepen niet vrijstelt van het tonneregt, door vreemdelingen te betalen, zoo zal de last van *f* 1.50 uitsluitend op de Hollandsche schepen drukken, en den handel verwijderen, welken zij over zee zouden kunnen drijven, en onze nijverheid van hunne nuttige medewerking berooven.

Het behoud der uitzondering zoude nog de tegenstrijdigheid aanbieden, dat de Hollandsche schepen in België aan twee tegen elkander inloopende wetgevingen zouden onderworpen zijn, naar gelang van het punt onzer kusten, dat zij zouden aandoen. Met de schepen van alle natiën gelijkstaande, wanneer zij zich in de havens van Ostende en Nieuwpoort vertoonen, zouden zij daarentegen eenen exceptionelen last moeten dragen, wanneer zij zich naar Antwerpen, Gent, Brussel, Leuven enz. begeven.

Eindelijk, en dit is eene gewigtige bedenking tegen de uitzondering, op het oogenblik, dat België met Holland de voor beide landen even voordeelige betrekkingen van nijverheid en handel zal hervatten, en op eenen regelmatigen voet brengen, op het oogenblik, dat, na eene weldra negenjarige vijandige scheiding, Belgen en Hollanders, in de plaats van heimelijke betrekkingen van wantrouwen, openbare betrekkingen van goede nabuurschap zullen instellen, heeft men geoordeeld, dat deze verzoening van belangen zonder twijfel onder betere voorteekenen zoude tot stand worden gebragt, door uit de wet eene uitzondering te ligten, welke, hoe natuurlijk zij ook schijnen moge, echter den Hollandschen handel buiten het algemeene regt in België zoude plaatsen.

Deze laatste overweging heeft uwe centrale sectie voornamelijk bewogen, om het weglaten der exceptionele bepaling voor te dragen.

Ten aanzien der IIIde vraag, heeft de eerste sectie de questie geopperd, of het oogenblik niet gekomen zoude zijn, om zich met de differentiële regten bezig te houden.

De centrale sectie heeft dit denkbeeld niet kunnen goedkeuren, en gelooft, dat het initiatief daaromtrent aan het gouvernement behoort.

De Schelde van alle belemmering te bevrijden, en de scheepvaart op deze rivier onder de Belgische regering niet meer bezwarend te maken, dan dezelve onder de regering der Nederlanden was, is het doel van de wet, die ons bezig houdt, eene wet niet van voorregt en gunst, maar van billijkheid en herstel, eene wet, die zich naauw met de eindelijke vestiging van België als onafhankelijken staat verbindt; in het kort eene meer staatkundige, dan commerciële wet.

Ten aanzien der IVde vraag heeft de centrale sectie gemeend, daaromtrent den minister van Financiën te moeten raadplegen, en is dien ten gevolge verklaard geworden, dat de twee buitengewone opcenten, welke in het vooruitzigt van de wapeningen in den verleden winter zijn toegestemd geworden, op het Budget van 1840 niet zullen voorkomen. De centrale sectie heeft van deze verklaring des ministers acte genomen, waardoor de opcenten,

MENGELWERK.

CATHARINA I, KEIZERIN VAN *RUSLAND.*

(*Oorspronkelijk.*)

De forsche hand van PETER *den Grooten* zwaaide den scepter des magtigen Russischen Rijks. Zijn genie had, als door eenen tooverslag, den nevel der barbaarschheid doen verdwijnen, en de alkoesterende zon der beschaving over twee werelddeelen oprijzen. Bij andere volken waren eeuwen noodig geweest, om zulk eene verandering te weeg te brengen: in *Rusland* hadden weinige jaren het werk van eeuwen tot aanzijn geroepen. Het in Aziatisch gewaad gehulde *Rusland* verwisselde dit voor eene Europesche kleederdragt; de voorvaderlijke woeste zeden maakten, op eenen wenk van den Souverein, plaats voor Europesche, beschaafde gebruiken. De landmagt, tot dus verre gelijk gestaan hebbende met de horden der Tartaren, nam eenen rang aan onder de geduchtste van *Europa.* De beheerscher van zoo vele millioenen menschen schaamde zich niet, om, in zijne grootmoedige nederigheid, beitel en passer, in het op hem te regt trotsche *Zaandam,* te hanteren — en de zeemagt van *Rusland* werd geboren. Aan de oevers der *Newa*, ter plaatse, waar men onlangs slechts onvruchtbare moerassen had aangetroffen, verhieven zich nu de glinsterende koepels en paleizen der tot bewondering van *Europa* gerezen *Petersstad.*

De ALEXANDER van het Noorden, KAREL XII, Koning van *Zweden*, had zijn vreeselijk zwaard op het schild der wijsheid van PETER *den Eenigen*, gebroken. Lang hadden de Russische heerbenden voor zijne krijgskunde en gelukkige roekeloosheid gezwicht; maar PETER had zich de dolzinnige drift en onvoorzigtigheid van zijnen tegenstander ten nutte weten te maken, en zijne troepen, door langdurige krijgsoefeningen, in staat gesteld om den Zweedschen held het hoofd te bieden. De slag van *Pultawa*, in 1709, maakte voor immer een einde aan de magt van KAREL XII.

PETER *de Groote* hield eenen zegevierenden intogt binnen het heilige *Moscou*, en veertien duizend Zweedsche gevangenen gingen den overwinnaar vooraf; eene ware Romeinsche zegepraal, veeleer door staatkunde dan uit hoogmoed bevolen.

De voornaamste vijand van het Russische rijk. geheel verslagen, had eene schuilplaats gezocht onder de vijanden des Christelijken geloofs. De Ottomannen, door de krachtige drangredenen van KAREL overgehaald, besloten het herboren *Rusland* met een talrijk heer te overstroomen, en maakten ontzagwekkende toebereidselen tot den oorlog. PETER haastte zich hun, aan de spits van 30.000 man, te gemoet te trekken. Maar zijne overwinning, te *Pultawa* behaald, had hem te zeer de woeste benden der Turken en Tartaren doen verachten. De magt des vijands was te groot, dan dat zulk een gering aantal troepen over hem kon zegevieren. De marsch was met vele moeijelijkheden gepaard, en men bevond zich eindelijk in enge bergpassen, niet verre van de rivier de *Pruth*, door het gansche Ottomannische heer, 150.000 man sterk, omsingeld. Het werd onmogelijk geacht zich eenen doortogt te banen. De soldaten waren door den langen marsch uitgeput, en buiten staat zulks te beproeven. Tot overmaat van ramp, heerschte er gebrek aan leeftogt in het leger. De overwinnaars van KAREL XII werden door eenen magtiger vijand, den honger, overwonnen. Een stalen ondoordringbare muur omringde hen; hier rotsen, ongenaakbare bergspitsen, dáár de slagzwaarden der Turken, dorstende naar hun bloed. Het gold hier geene heerschzuchtige oogmerken, geene vergrooting van grondgebied, het gold levensbehoud, zoowel voor den Czaar, als voor den minste zijner soldaten.

In eene tent des Russischen legers zat aan eene tafel, met het hoofd op zijnen arm rustende, een man in diep gepeins verzonken, wiens forsche, doch edele gelaatstrekken eene verregaande onrust verrieden. Eene landkaart was voor zijn oog gespreid, en zijn vinger volgde daarop aandachtig de stellingen der beide legers. Een schitterende staf omringde hem, en wachtte in eene nederige houding zijne bevelen. Die man was PETER *de Groote.*

Eene langdurige en onheilspellende stilte heerschte. Eensklaps wendde zich de Souverein, met een somber gelaat, tot den jeugdigen generaal S.... en zeide: « Onze toestand is bedenkelijk, maar er moeten redmiddelen zijn; gij, wiens dapperheid te *Pultawa* zoo zeer heeft uitgeblonken, red thans uwen Vorst en het leger door eenen gepasten raad. » — « Sire! » antwoordde de vurige krijgsman, « in ons zwaard alleen ligt ons behoud; de vijanden zijn talrijk, maar de moed van *Rusland's* zonen zal hunne zwermen doen terugdeinzen. Beveel slechts. en de Turken zullen vlieden, gelijk de Zweden. De wanhoop zal onze krachten verdubbelen, en zoo de dood het loon der dapperheid moet zijn, is het roemrijker door het staal des vijands te sneven, dan den wreeden hongerdood opgeofferd te worden. »

De Czaar wendde zich tot den generaal T.... « En gij, grijze krijgsman, wiens moed door beleid wordt getemperd, wat is uw gevoelen? »

« Sire! wacht u wel den raad van S.... te volgen. Uw Doorluchtig persoon, het gansche leger zou nutteloos in eenen ongelijken strijd bezwijken, en het ware met *Rusland* gedaan. Treden wij in onderhandeling met den vijand, en sluiten wij, des noods, eenen nadeeligen vrede. Ja, zoo dit vereischt wordt, uwe Majesteit bewillige zelfs in den afstand van eenige zuidelijke gewesten des Rijks: onze wapenen zullen die naderhand herwinnen. Alle bedenkingen moeten voor het tegenwoordig gevaar zwichten; het behoud van Uwe Majesteit, van het leger, kan niet te duur gekocht worden. » PETER *de Groote* wierp eenen vertoornden blik op den generaal T...., en riep uit: « Sterven wij liever, dan ons leven tot zulk eenen prijs te koopen. Is er dan niemand hier, die eenen middelweg tusschen blinde vermetelheid en laaghartige onderwerping zal weten te vinden? »

Allen zwegen en sidderden, want uit het oog des magtigen alleenheerschers straalde eene ziedende gramschap. « Verwijdert u! » riep hij eindelijk, met eene donderende stem; « gij allen zijt geschikt om te gehoorzamen, en niet om te bevelen. » De verschrikte generaals haastten zich de tent te verlaten, en PETER *de Groote* bleef alleen.

Wanhopig drukte hij zijne beide handen tegen zijn voorhoofd, als om hetzelve eene gedachte, eene vonk van genie af te persen, die *Rusland* voor den dreigenden ondergang mogt beveiligen. Niet voor hem, maar voor zijn getrouw leger, voor zijne onderdanen waren zijne angst en wanhoop ten top gestegen. Zoo veel roem, zoo veel grootheid, zoo vele wonderen zouden derhalve in het niet wegzinken, en geene sporen voor *Rusland's* heil achterlaten!

Terwijl de Czaar zich zich aan zijne droefgeestige mijmering geheel overgaf, verliep er een geruime tijd; hij had ten stelligste verboden, dat iemand

bepaaldelijk voor de terugbetaling van den tol bestemd, niet meer dan 3 zullen zijn. Zij meent, dat deze vermeerdering op geene gevoelige wijze het land zal bezwaren. Evenwel is daartoe slechts met 4 tegen 2 stemmen besloten.

Ten aanzien der Vde questie, heeft de centrale sectie geoordeeld, dat de voorgedragen termijn van 3 jaren, niet te lang is om eene proeve te nemen met de liberale wetgeving, welke door het voorgedragen ontwerp op de Schelde zal in werking worden gebragt, en onder de bescherming van welke de handelbelangen, zoo wat het binnenland als den vreemdeling betreft, zich zullen herstellen en uitbreiden.

De centrale sectie heeft overigens met eenparigheid van stemmen tot het weglaten der considerans besloten, en is dien ten gevolge het ontwerp van wet, hetwelk zij de eer heeft voor te stellen, als nu van den navolgenden inhoud:

Art. I. De tol, door het Gouvernement der Nederlanden op de Scheldevaart te heffen, om zich van zee naar België of van België naar zee, langs de Schelde of het Kanaal van Terneuzen, te begeven, zal door den Staat aan de schepen van alle natiën worden terug betaald.

Ten dien einde wordt aan het Gouvernement een crediet van fr. 300.000 geopend, bestemd tot dekking van de uitgaven, gedurende de laatste maanden van de dienst van 1839.

Vóór den 1 Januarij 1843 zal onderzocht worden, of het beneficie der voorgaande bepaling moet gehandhaafd worden, ten voordeele der landen, met welke geene handelschikkingen zullen getroffen zijn.

Art II. Tot gedeeltelijke goedmaking van de bij het voorgaande artikel voorgeschreven terugbetaling, zullen er 3 additionele opcenten op de regten van in- uit- en doorvoer en op het tonneregt geheven worden, te rekenen van den dag, welke nader door het Gouvernement zal worden bepaald.

BRUSSEL 11 Mei. De Kamer der Afgevaardigden heeft in hare zitting van heden het ontwerp van wet, betreffende de halfjarige rente-betaling van de ten laste van België gebragte schuld, met eenparige stemmen aangenomen.

Ook heeft de Kamer zich met het ontwerp van wet bezig gehouden, betrekkelijk de regten der Lim- en Luxemburgers, welke tot het aan Holland komende grondgebied behooren, en echter hunne hoedanigheid van Belgen niet willen verliezen. Dit ontwerp is insgelijks met eenige kleine wijzigingen, schier zonder beraadslaging, aangenomen.

In deze zelfde zitting heeft ook de heer Rogier, namens de centrale sectie, rapport uitgebragt over het ontwerp, ten aanzien van de terugbetaling van den tol op de Schelde. (Zie *Part. Corresp.* BRUSSEL.)

— Volgens de Belgische dagbladen, is de Senaat tegen den 21 Mei aanstaanden bijeengeroepen, ten einde zich achtereenvolgend met de onderscheidene door de Afgevaardigden aangenomen ontwerpen van wet bezig te houden.

— Aan de soldaten van den artillerietrein is bevel gegeven zich naar Limburg en Luxemburg te begeven, ten einde aldaar het krijgsmateriëel over te nemen, dat hun zal worden aangewezen.

— Bij besluit van vorst Leopold is aan den heer J. Cockerill definitief het gevraagde uitstel van betaling toegestaan.

FRANKRIJK.

PARIJS 10 Mei. Het eerste gedeelte van het voorstel van den heer Mauguin is, door de Kamer van Afgevaardigden in hare zitting van heden, met eene groote meerderheid aangenomen. Door deze beslissing is alzoo vastgesteld, dat er aan den Koning een adres over den tegenwoordigen toestand zal aangeboden worden. Het bedoelde gedeelte is van den navolgenden inhoud:

« De ondergeteekende stelt aan de Kamer voor, om aan den Koning een eerbiedig adres aan te bieden, ten einde Z. M. te verzoeken, aan de bezorgdheid des lands een einde te maken, en, van zijne prerogatief gebruik makende, een ministerie tot stand te brengen, dat niet voorloopig zij »

Het tweede gedeelte, daarentegen, waarin de voorwaarden worden uitgedrukt, aan welke het nieuwe Ministerie, volgens den heer Mauguin, moet beantwoorden, is met bijkans eenparige stemmen verworpen geworden.

Alsnu zal het voorstel, naar de bureaux der Kamer worden verzonden, ten einde eene nieuwe redactie te ondergaan, zoodat er nog wel eenige dagen zullen verloopen, alvorens de beraadslagingen daarover eenen aanvang zullen kunnen nemen.

— In den loop der volgende week worden Vorst Leopold en zijne gemalin alhier verwacht, ten einde den doop van den jongen graaf van Parijs, welke eerlang zal plaats hebben, bij te wonen.

— Men heeft opgemerkt, dat gisteren avond al de wachtposten verdubbeld, en de troepen der bezetting daarenboven in de kazernes geconsigneerd waren.

— Het aftreden van het Engelsche Ministerie heeft alhier eenen levendigen indruk te weeg gebragt, en algemeen vindt men daarin nieuwe moeijelijkheden voor de zamenstelling van een Fransch Ministerie. Zoo de Tories het bestuur in handen mogten krijgen, zouden de doctrinairen meer kansen hebben, om bij eene ministeriële combinatie in aanmerking te komen, dan thans het geval is.

— De *Moniteur Parisiën* deelt eene télégraphische dépêche uit Londen, van den 8 Mei, des avonds ten 7 ure, mede, door den Franschen zaakgelastigde aldaar aan onzen minister van Buitenlandsche Zaken gerigt, en waarvan de inhoud is als volgt:

« H. M. de Koningin heeft heden ten 2 ure den hertog van Wellington bij zich doen ontbieden; ten 3 ure is sir Robert Peel bij H. M. ten gehoore toegelaten. »

« Men twijfelt niet, of sir Robert Peel is met de zamenstelling van een nieuw Ministerie belast geworden, en zal deze taak op zich hebben genomen. »

Télégraphische dépêche. BAYONNE 9 Mei, *ten 2½ ure.* Al de krijgsoperatiën van Espartero moeten, uit hoofde van het ongunstige weder, gestaakt worden; van den 30 April tot 4 Mei heeft er geen nieuwen aanval plaats gehad, en zijn dezelfde stellingen behouden.

— De Carlistische kolonel Madrazo, een vertrouwd vriend van Marotto, bevindt zich sinds eenige dagen alhier, belast met eene belangrijke zending van wege genoemden Carlistischen bevelhebber.

Men wil deze zending in verband brengen met nieuwe voorstellen, welke te Parijs zouden overgebragt worden, ten einde een huwelijk tusschen den oudsten zoon van Don Carlos en de jeugdige Isabella tot stand te brengen, en daardoor misschien een einde van den burgeroorlog te bewegen.

SPANJE.

MADRID 2 Mei. De geheele stad is in beweging, en de geheele militie onder de wapenen; uit alle huizen wapperen vlaggen, bij gelegenheid van de inwijding van het monument, ter nagedachtenis van de slagtoffers van den 2 Mei 1808. De optogt derwaarts zal geschieden onder het bevel van den kapitein-generaal der provincie; terwijl onder de voorname personen, welke den stoet zullen uitmaken, worden opgemerkt: de heeren Isturitz, Martinez de la Rosa, Aguitar Campuzano, Onis, Calatrava, Mendizabal, Ova, de hertog van Sarragossa en di Baylen.

Niettegenstaande men voor eenige onlusten beducht was, is alles tot nu toe in de beste orde afgeloopen.

Het corps diplomatique, hetwelk tot het bijwonen van den optogt was uitgenoodigd, heeft het geraden geoordeeld, voor deze onderscheiding te bedanken.

— Volgens de *Madridsche Correspondentie* van den 3 dezer, is de feestdag van gisteren door niets gestoord geworden, en hebben de ministers dien dag eene bijeenkomst gehad, welke wederom de geruchten van ontbinding heeft verlevendigd. Men gelooft echter, dat, indien er eene wijziging in het kabinet mogte plaats hebben, alsdan drie ministers hunne portefeuilles zullen blijven behouden, en wel de heeren Perez de Castro, Alaix, en Pizarro.

DUITSCHLAND.

WEENEN 2 Mei. De *Weener Zeitung* bevat een artikel, waaruit blijkt, dat de onlangs door het gouvernement gesloten geldleening ten doel heeft de terugbetaling der vroeger in 1820 en 1821 opgenomen kapitalen. De nieuwe leening bedraagt eene som van 30 millioen, losbaar in den loop van 40 jaren.

DARMSTADT 4 Mei. Bij gelegenheid van de beraadslagingen, welke in de Tweede Kamer der Stenden alhier, over de motie van den afgevaardigde Kestell, betrekkelijk het handel-tractaat met Holland hebben plaats gehad, zijn er verschillende voor den Hollandschen handel ongunstige gevoelens in het midden gebragt; het is intusschen niet waarschijnlijk, dat, nu het tractaat eenmaal is afgesloten, daaruit nieuwe vorderingen zouden kunnen voorkomen, gelijkstaande aan die van de Kamers der Stenden van Zuid-Duitschland.

Opmerkenswaardig is het echter, dat, tot dus verre, geen lid der Stenden eenige bedenkingen tegen de uitlegging, door het Gouvernement aan dit besluit gegeven, heeft ingebragt, maar dat, in de Stenden van 1832, 1833 en 1834, zich slechts ééne stem van erkentenis, wegens het sluiten van het Tolverbond, heeft doen hooren.

MUNCHEN 7 Mei. Bij eene resolutie van den minister van Financiën zijn de navolgende bepalingen vastgesteld, betrekkelijk de expeditie van fabrijkvoortbrengselen, uit de steden van het Duitsche tolverbond naar de Nederlanden.

« Als men uit de Staten van het Duitsche tolverbond geweven stoffen, zijden linten, kousen en andere artikelen van katoen, kanten en tules, messen en snuisterijen naar de Nederlanden wil verzenden, en tevens, naar aanleiding van de omschrijving dier artikelen in het tegenwoordig Nederlandsch tarief, het rabat genieten, dat bij het jongste handeltractaat op de inkomende regten is toegestaan, wordt de aflegging gevorderd van eene verklaring aan het bureau, het meest in de nabijheid van de plaats, van waar de verzending moet geschieden, en inhoudende eene opgave van de hoeveelheid der koopwaren, waarbij tevens de goederen moeten gevoegd worden, ten einde dezelve aan een nader onderzoek te kunnen onderwerpen. »

« In deze verklaring moet uitgedrukt staan de aard en de hoeveelheid der voorwerpen, volgens hunne handelnamen, alsook het gewigt of de maat; het getal balen met derzelver merken en nommers, de verzekering, (in plaats van den eed) dat de gezegde voorwerpen gefabriceerd zijn in de landen van het Tolverbond, de aanduiding van het bureau van douane werwaarts, de goederen worden afgezonden, en eindelijk de aanwijzing van de plaats der verzending, benevens de naam en de qualiteit van den expediteur, die insgelijks daarin vermeld moeten worden. Het tolkantoor zal alsdan de verklaring moeten onderzoeken en vervolgens de balen verzegelen, en indien er geene aanmerkingen te maken zijn, een certificaat afgeven, dat de gezegde goederen uit de fabrijken van het Duitsch-Tolverbond afkomstig zijn. De goederen zullen met dit certificaat tot aan het kantoor aan de grenzen verzonden worden, de conducteur moet hetzelve aan het bureau afgeven, en hetzelve terug ontvangen, om bij de aankomst in het koningrijk der Nederlanden, alwaar de goederen onderworpen worden aan de bepalingen in het Handel-tractaat vastgesteld, te worden aangeboden. De expeditie kan van geene andere plaatsen geschieden, dan waar de tol-kantoren ten dien einde de noodige magtiging hebben ontvangen; de invoer van bovengenoemde goederen, van welke men eene vermindering van regten in de Duitsche Staten geniet, zal op dezelfde wijze geschieden.

FRANKFORT 9 Mei. Gisteren avond werd door het alhier bestaande genootschap van geleerden en beoefenaars der schoone kunsten het feest gevierd, ter eere van de nagedachtenis van den grooten Schiller, wiens monument insgelijks gisteren te Stuttgard is ontbloot. Bij deze gelegenheid werden verschillende redevoeringen en fraaije gedichten voorgelezen. Ook twee Fransche geleerden, daarbij tegenwoordig, hebben ieder eene lofrede, ter eere van Schiller, uitgesproken.

Z. D. H. de Erfgroothertog van Saxen-Weimar, met een talrijk gevolg, en de Koninklijke Hanoversche legatieraad von Schele zijn alhier aangekomen.

Voorts is gisteren avond de president der Bondsvergadering, de graaf van Munch Bellinghausen, alhier terug gekeerd. Morgen zal de Bondsvergadering eene bijeenkomst houden. De President heeft heden een bezoek bij den Engelschen minister Abercromby afgelegd.

ENGELAND.

Part. Corresp. LONDEN 10 Mei. Omtrent het nieuwe Ministerie is nog niets met zekerheid bekend. De hertog van Wellington en sir Robert Peel, hebben gisteren middag weder eene lange audiëntie bij H. M. gehad, en zich vervolgens naar het huis van sir Robert Peel begeven, alwaar zij eene zamenkomst gehad hebben met den graaf van Aberdeen, lord Lijndhurst, lord Stanley, lord Ellenborough, sir Henry Hardings, sir J. Graham en de Regt. Hon. Henry Goulburn, waaruit men opmaakt, dat deze heeren tot het Ministerie zullen geroepen worden. Lord Lyndhurst, zegt men, zal Lord-Kanselier, sir Robert Peel Kanselier van de Exchequer, de graaf van Aberdeen Secretaris van Staat voor de Buitenlandsche, sir James Graham voor de Binnenlandsche Zaken, en lord Stanley voor de Koloniën worden, de hertog van Wellington president en belast met de verdediging van het gouvernement in het Hoogerhuis, de Right. Hon. Henry Goulburn, president van het Lagerhuis, terwijl sir Robert Peel aldaar voor het Gouvernement het woord zal voeren. Zoodanig zijn de geruchten, welke het meest geloof verdienen, doch officiëel is er nog niets bekend, zoo min ten aanzien van het personeel als van de binnen- of buitenlandsche staatkunde, welke het nieuw bestuur denkt te volgen.

Prins Hendrik zal waarschijnlijk hier langer blijven, dan men aanvankelijk had gedacht.

Donderdag avond is aan het hof het eerste bal gegeven. H. M. heeft hetzelve geopend in de eerste quadrille met Z. K. H. den Grootvorst troonopvolger van Rusland; in dezelfde kolonne, danste Prins Hendrik met Prinses Augusta van Cambridge. De daarop volgende quadrille werd geopend door H. M. met Prins Hendrik der Nederlanden.

P. S. Dezen avond verneemt men met de uiterste verbazing, dat sir Robert Peel zijne volmagt, om een nieuw Ministerie te vormen, aan H. M. terug gegeven, en voor de eer hem aangedaan bedankt heeft. Deze onverwachte gebeurtenis is niet toe te schrijven aan eenige staatkundige reden, maar alleen het gevolg van den Koninklijken wil. Sir Robert Peel heeft geëischt, dat de benoeming van de geheele hofhouding aan hem zoude worden overgelaten, doch H. M. heeft geweigerd, daarin te bewilligen, en, zegt men, verklaard liever de kroon te willen nederleggen, dan de vrijheid op te geven van de personen, welke haar zullen omringen, zelve te kiezen.

Ten 2 ure heeft H. M. weder om lord Melbourne gezonden. Niemand weet wat daarvan de gevolgen zullen zijn, maar men verwacht, dat deze staatsman aan H. M. rondborstig de waarheid voor oogen houden en verklaren zal, dat sir Robert Peel niets gevraagd heeft, dan waartoe het oud gebruik bij dergelijke omkeeringen hem volkomen regt geeft. De oude ministers hebben gisteren avond van 10 tot 2 ure in den nacht kabinetsraad gehouden, en ook sir Robert Peel heeft met zijne vrienden een gedeelte van den nacht beraadslaagd.

De hoofdstad is in gespannen verwachting; op alle publieke plaatsen onderhoudt men zich met levendigheid over het onderwerp.

Effecten-Societeit,

AMSTERDAM 12 Mei, 5 Ure.

Cert. Werk. Schuld 2½ pCt. 55⅛, $\frac{5}{16}$.

Kansbilletten ƒ 27¼.

Ardoins à £ 85. 18$\frac{13}{16}$.

Over het algemeen was de handel in alle Fondsen, bij gebrek aan inkoops-commissiën, onbeduidend, en werd daarin weinige variatie opgemerkt.

LONDEN, Vrijdag 10 Mei.

Consols op tijd	3	pCt.	93¼ à ⅜.
Brazilië	5	»	78¼ à ¾.
Mexico	6	»	25¼ à ¾.
Peru	6	»	18 à ½.
Columbia 2de Leen	6	»	30¾ à 31.
Portugal	5	»	35⅝ à ⅞.
Dito	3	»	21⅝ à ⅞.
Denemarken	3	»	75½ à ¾.
Rusland	5	»	112¾ à 113¼.
Spanje Ardoins	5	»	19¼ à ⅞.
Passive			4½ à ¾.
Deferred			9⅛ à ⅝.
Holland	2½	»	56¼ à ½.
Dito	5	»	102¾ à 103.
Dito O. I.	5	»	99⅝ à ⅞.

De verwachting, dat het Engelsche Ministerie nog heden zoude benoemd worden, gaf aan de markt eene willige houding; doch dewijl daaromtrent niets met zekerheid bekend werd, blijven de Fondsen ten slotte iets meer aangeboden.

LONDEN, 10 Mei.

De aanvoer van vreemde *Tarwe* bedraagt deze week 38,000 Q., en hoezeer de aanvoer van Engelsche zeer matig is, zoo is dezelve voldoende voor de vraag; in vreemde is weinig handel geweest en de prijzen blijven nominaal als voren. *Garst* slap tot vorige prijzen. *Haver* weinig aangevoerd, wordt vast in prijs gehouden en hier en daar is iets hooger betaald.

De middelprijzen der laatste zes weken zijn,

voor:	*Tarwe,*	*Garst,*	*Haver,*	*Rogge,*	*Boonen,*	*Erwten.*
	70/.	38/11	24/7	40/2	37/6	38/.
de regten zijn:	10/8	4/10	10/9	9/6	14/.	12/6

LEVERPOOL, 9 Mei.

KATOEN. De verkoopen van heden bedragen slechts 1200 Balen, als 150 Fernambuck van 10 à 10¼, 120 Maranham van 8¾ à 9½, 20 Egyptische tot 13½, 30 Suratte tot 6½ en het overige Amerikaansche van 7¼ à 9½ ds.

FONDSEN EN WISSELKOERSEN OP VREEMDE BEURZEN.

LONDEN 8 Mei.

(*Over Parijs.*)

Consols op tijd	3 pCt.	93¼ à ⅜.		Spanj. Ard. m. c.	5 pCt.	19⅝ à ¾.
Brazilië	5 »	78¼ à ½.		Passive	»	4⅝ à ⅞.
Mexico	6 »	25¼ à ¾.		Deferred	»	9⅛ à ⅝.
Columbia 2e L.	6 »	30¾ à 31.		Holland	2½ »	56¼ à ½.
Denemarken	3 »	75 à ½.		België	5 »	101½ à 102.
Rusland	5 »	113 à ½.				

in zijne tent mogt doordringen. en schoon de toestand van het leger een spoedig besluit vorderde, waagde het geen zijner generaals een bevel te overtreden van dengene, wien men nimmer straffeloos ongehoorzaam was. Maar op eens trad eene vrouw van eene rijzige gestalte binnen, en naderde ongemerkt den Czaar. Het was de schoone en jeugdige CATHARINA, onlangs door den magtigen beheerscher van *Rusland* tot den schitterenden rang zijner gemalin verheven. Niet alleen hare schoonheid, maar vooral de uitstekende hoedanigheden van haren geest wettigden deze keuze; en de echtgenoot van PETER *den Grooten* ontleende haren luister niet slechts van zijnen onvergetelijken naam, maar wist zich door verdiensten dien naam waardig te maken.

Zij legde hare blanke hand op den schouder van haren gemaal, die verwonderd en toornig opstond, maar toen hij haar gewaar werd, bedaarde zijne drift; echter zeide hij op eenen nog eenigzins wrevelige toon: « Hebt gij mijn bevel niet vernomen, CATHARINA? »

« Ja, Sire, en ik heb het overtreden; straf mij, zoo gij wilt, maar vergun mij u een plan te openbaren, dat mij, als eene ingeving des Hemels, tot het behoud des legers, voor den geest is gekomen. » — « Onmogelijk! » — « Hoor mij aan, Sire! Wij moeten den vrede sluiten; deze zal minder nadeelig zijn, dan gij verwacht, indien wij den Groot-Vizier MEHEMET-BATTAGI door geschenken in ons voordeel overhalen. Dit is niet onmogelijk, want zijn geldzuchtig karakter is mij bekend; hij zal zijnen meester voor goud verraden. Zenden wij den graaf B... heimelijk naar den Groot-Vizier, om hem te polsen. Deze is de geschiktste en bekwaamste onderhandelaar. » — « Ik bewonder de hulpbronnen van uwen geest, waarde CATHARINA, maar waar zal men de schatten vinden, toereikend om deze laaghartige zielen tevreden te stellen? Beloften zullen hier niets afdoen. » « Ik heb mijne juweelen, » antwoordde CATHARINA, « zij zijn eene aanmerkelijke geldsom waard, blijmoedig zal ik die voor *Rusland's* behoud opofferen; maar indien zij de vuige geldzucht van den Groot-Vizier niet voldoen kunnen, welnu, alle generaals, officieren, en tot den minsten soldaat zal zijnen laatsten penning voor de redding van het leger veil hebben. » — « CATHARINA, » riep PETER, met verrukking uit, « nimmer heb ik uwe waarde zoo zeer als in dit oogenblik gevoeld. Ga, beveel in mijnen naam; ik zal intusschen het gansche kamp doorrijden en door mijne tegenwoordigheid de gemoederen der soldaten trachten op te beuren. »

CATHARINA haastte zich daarop den graaf van B. naar den Groot-Vizier te zenden. Hij kweet zich met de uitstekendste schranderheid van den hem toevertrouwden last, schonk den eersten minister en bevelhebber der Porte, uit naam der keizerin, eenen prachtigen diamanten ring, en vond hem genegen om eenen voor *Rusland* niet onvoordeeligen vrede te sluiten; doch voor zich zelven bedong de Groot-Vizier eene aanmerkelijke som. Het was graaf B. onmogelijk, hierin eene verandering daar te stellen, en bijna wanhopende, dat zulk eene som zou kunnen bijeen vergaderd worden, keerde hij naar het Russische leger terug.

Intusschen hadden het beleid en de veêrkracht van CATHARINA wonderen verrigt. Met haren doorluchtigen echtgenoot doorreed zij de gelederen, sprak officieren en soldaten aan, en wekte hunnen sluimerenden moed op. Hoe schoon, hoe aanbiddelijk was CATHARINA, op eenen schuimenden klepper gezeten, terwijl hare fiere blikken eene geestkracht ademden, die duizenden wegsleepte! « Mijne vrienden, » sprak zij, (en deze woorden zijn door de geschiedenis bewaard), « onze vrijheid kan alleen ten koste van ons leven of van onze bezittingen behouden worden. Kiezen wij de eerste partij, en sterven wij met de wapenen in de hand, dan worden ons goud en edelgesteenten nutteloos. Gebruiken wij derhalve hetgeen wij bezitten, om de Turken te verblinden, ten einde hen te bewegen, ons eenen doortogt te openen. Al, wat mij toebehoort, is gereed om aan eenen afgezant, wiens terugkomst ik afwacht, ter hand te worden gesteld, indien hij, gelijk ik hoop, in zijne zending slaagt. Maar dit is niet genoegzaam, om de hebzucht van den Groot-Vizier te bevredigen; ieder van u moet het zijne daartoe bijbrengen. Geeft alles, wat gij hebt. Honderdvoudig zal u dit vergoed worden, en de keizer, onzer aller vader, zal het uit mijnen mond vernemen. »

CATHARINA liet niets onbeproefd om tot haar oogmerk te geraken. Gebeden, smekingen, vriendelijke en aanmoedigende woorden, alles werd in het werk gesteld. Treffend was hare taal, treffend de uitdrukking van haar gelaat, betooverend de vereenigde kracht van schoonheid en welsprekendheid. Elk generaal, elk officier, elk soldaat bragt, al wat hij bezat, voor hare voeten, even als op het altaar eener Godheid, zelve uit den hemel afgedaald, om de offeranden der stervelingen met welgevallen aan te nemen. De graaf van B. kwam terug, en men bevond, dat de bijeengebragte som toereikend was, om de buitensporige eischen van den Groot-Vizier te gemoet te komen. Toen was het geheele leger van vreugde opgetogen; men omringde CATHARINA, kuste met eerbied en geestdrift hare schoone handen, en duizenden stemmen te gelijk verhieven hemelhoog haren naam.

De Groot-Vizier, MEHEMET-BATTAGI, zat in zijne tent, van zijne voornaamste bevelhebbers omringd. Aan zijne regterhand zag men den leeuw van het Noorden, den beruchten KAREL XII, steeds op wraak en herstelling zijner grootheid bedacht. Zijne fiere blikken ademden den krijg, en nu waande hij *Rusland* verloren. Op eenen krachtvollen toon, zeide hij tot MEHEMET: « Binnen weinige dagen zijt gij zonder slag of stoot overwinnaar; de hongersnood zal voor u strijden, en u den vijand magteloos overleveren. Mijne dappere soldaten, mijn roem, bij *Pultawa* verloren, zullen gewroken worden, en weldra zal, in plaats van het kruis van *Iwan*, de halve maan op de torens van het aloude *Moscou* prijken. » — De Groot-Vizier antwoordde bedaard, dat hij eerder reden had om te denken, dat de vrede zou gesloten worden. « De vrede! » riep KAREL onstuimig uit. « Hoe schandelijk! gij spreekt van vrede, en ziet niet in, dat gij *Rusland* in uwe magt hebt. Zoudt gij, door vuig eigenbelang gedreven, de zaak uws meesters verraden? » — « De eerste staatsdienaar der Verheven Porte verwaardigt zich niet aan ongeloovige Vorsten rekenschap van zijn gedrag te geven. » — « Zoo lang dit zwaard aan mijne zijde hangt, zal ik dit onteerend verdrag niet gedoogen. » — « Ontwapent dien onzinnige, » zeide koelbloedig de Groot-Vizier. De Koning van *Zweden*, buiten zich zelven van gramschap, trok zijnen degen, doch men wierp zich op hem en ontrukte hem dit staal, dat weleer gansch *Europa* had doen beven.

De vrede tusschen *Rusland* en *Turkije* werd geteekend, doch alvorens den terugtogt te bevelen, knielde de Czaar, in het bijzijn van het gansche leger voor, CATHARINA neder, en riep vol vervoering uit: « Knielt allen neder, kinderen; aan haar beleid en edelmoedigheid is *Rusland* zijn behoud verschuldigd; zij is de schoonste parel van mijne keizerlijke kroon. » G.

PARIJS, 10 Mei.

Inschr. op ult.	5 pCt.	111.40.	Spanj. Ardoins.	5 pCt.	20¼.
dito contant.	5 »	111	Passive......	»	4⅝.
dito op ult...	3 »	81.70	Napels, *Falcon*.	5 »	101.75.
dito contant..	3 »	81.40	Haïti........	fr.	420.
Bank-Actiën...	fr.	2725.	België	5 »	101⅞.
Bank bij Lafitte.	fr.	1075.			

Fransche Fondsen hebben zich heden, bij weinig handel, met moeite op hunne vorige prijzen gehandhaafd, doordien men eenige vrees voedde voor de gevolgen van het aftreden van het Engelsche ministerie; in den beginne gingen 3 pCt. terug tot 81.55, doch blijven weder 81.70; 5 pCt. hielden zich op 110.95 à 111. Spaansche Fondsen zijn bij weinig handel gedaald tot 20¼. Na de beurs: 3 pCt. 81.65.

Wisselk. Amst. 1/m $57\frac{1}{16}$; 3/m $57\frac{7}{16}$.

ANTWERPEN, 11 Mei.

Metaliek....	5 »	107¼.	Ardoins......	5 pCt.	18⅞.
Partialloten...	*f*	473.	Denemarken...	3 »	74
Loten fl. 500.	»	810.	Brazilië.. ...	5 »	78½.
Nassau Loten.	»	21⅞.	Pruiss. Loten.		127
Darmst. Loten.	»	23¼.	België.......	5 »	101⅝.
Pol. Lot. fl500.	»	140¾.	dito.......	3 »	72⅛
dito 300.	»	119½.			

De Engelsche stoombooten, zoowel van den 8 als van den 9, zijn nog niet aangekomen. Het ¼ lager van Parijs was reeds vroegtijdig bekend en waren Ardoins dien ten gevolge met weinig handel iets flaauwer; de prijs opende op 18⅞ g, en blijft ten 5½ ure 18¾ koers op maandag. Belgische Fondsen waren niet gewild; 5 pCt. blijven 101⅝, ½. *Société de Commerce* 91¾ à ½.

BRUSSEL, 11 Mei

Ook heden was de stemming der beurs niet willig; 5 pCt. Belgische Fondsen blijven 101½; 4 pCt. 91¾; 3 pCt. 71¾, ⅞. Ardoins 18⅝ geld.

BERLIJN, 7 Mei

Pruiss. Leen..	4 pCt.	102⁵/₁₂.	Pol. Lot. fl. 500	pCt.	79½.
dito Loten..	»	72½.	dito 300	»	67¹/₃.
Metaliek......	5 »	109	Holland......	2½ »	53⅞
Bank-Actiën...		1045.	Kansbilletten.. / Restanten		3¹⁷/₂₄.
Loten fl. 500..	»	138.			
Rusl. Hamb...	5 »	108½.	Napels, *Falcon*.	5 »	94.
dito Londen...	5 »	112¼.			
dito 1831 en 33.	5 »	103⅞.			

Pruissische Fondsen waren bij levendigen handel weder williger; in vreemde ging tot onveranderde koersen weinig om.

Wisselk. Amst. k. 140⅝; 2/m 140¼.

FRANKFORT A/M, 9 Mei.

Metaliek......	5 pCt.	$106\frac{11}{16}$.	Pol. Lot. fl. 500	»	79⅞
dito	4 »	$101\frac{1}{16}$.	dito 300	»	67½.
dito	3 »	$81\frac{1}{16}$.	Spanj. Ard....	5 »	5⅞.
Loten fl. 500..	»	134½.	Holland	2½ pCt.	65½.
Bank-Actiën..	»	1834	Tannusbahn...	*f*	291½.

In de Effecten Societeit ging heden weinig om; algemeen was echter de stemming iets minder gunstig. Integralen blijven ⅛ lager.

MADRID, 3 Mei.

5 pCt. Werk. Schuld 20¾ contant.

SCHEEPVAART EN HANDEL.

Schepen in Lading.

AMSTERDAM.

Naar BATAVIA, het Nederl. gek. tweed. driemast galjootschip *de Onderneming*, Kapt. H. J. Klein, van Amsterd. Adres bij Jan Corver en Comp.

Naar BATAVIA, het gek. tweed. fregatschip *de Vriendschap*, Kapt. H. W. de Boer, van Amsterdam. Adres bij Coopman en de Witt en Lenaertz, van Olivier en Comp., Hoyman en Schuurman, en de Vries en Comp.

Naar BATAVIA, het gekop. tweed. fregatschip *de 4 Gebroeders*, Kapt. N. D. de Boer, van Amsterdam. Adres bij Coopman en de Witt en Lenaertz van Olivier en Comp., Hoyman en Schuurman, en de Vries en Comp.

Naar BATAVIA, het gek. tweed. fregatschip *de Zeemeeuw*, Kapt. T. C Claus, van Amsterdam. Adres bij B. D. Bosscher.

Naar SURINAME, het gek. tweed. barkschip *Sophia Cicilia*, Kapt. J. C Radeloff, van Amsterdam. Adres bij B. D. Bosscher.

Naar SURINAME, het gekop. tweed. barkschip *Susanna Maria*, Kapt. E Meyer, van Amsterdam. Sluit 18 Mei. Adres bij Hoyman en Schuurman.

Naar SURINAME, het gek. tweed. brikschip *Phœnix*, Kapt. H. L. Kayzer, van Amsterdam. Sluit 14 Mei. Adres bij B. D. Bosscher.

Scheepstijdingen.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL 11 Mei N. N. O — S. G. Postema, Gesina, Cardiff. C. Schrill Phoenix, Memel. J F. Juhe, Helda, Dantzig J. B Mulder, de jonge Egbertus, dito J. Munot, Das Vertrauen, Rostock. J. J. Pekelder, de Vr. Dienwke, Fabing. H. Visser, Harmonie, Oudsoen. H. Höge, Henrie Carsensen, Drammen. C. Falkenburg, Hoffnung, dito. N. Brewer, Pomona, Antwerpen.

VLIE 9 en 10 Mei en TERSCHELLING 7—10 dito. De lijsten niet aangekomen.

HELVOET 11 Mei N. N. O. — Niets.

BRIELLE en MAASSLUIS 11 Mei N. N. O en N. O. — Niets.

ANTWERPEN 11 Mei. Larsen, Frithiof, Memel.

MARSEILLE 4 Mei. Emmerik, Monnikendam, Amsterdam.

HAVRE 8 Mei. Wescot, Antioch, New-Orleans. — 9 dito. Nason, Propontis, dito. Leterrier, Carolina, New-York.

DUINKERKEN 5 Mei. Pitron, Tage (S), Hamburg. — 6 dito. Sueur, Estafette (S), Rotterdam.

BREMERHAVEN 6 Mei. Verlaat, Helena, Cockensie.

HAMBURG 7 Mei. Jacobs, Freundschaft, Amsterdam. Wilters, Fortuna, Eems.

ARENDAHL 25 April Beck, Sandvigen, Amsterdam. Sörensen, Söeblomsten, dito. Berendsen, Ingeborg Carolina, dito.

KRAGEROE 23 April. Dircks, Verwachting, Oost-Vriesland. Pauls, Diana, dito. Brahms, Vr. Margaretha, dito. Alberg, Vr. Antje, dito; allen zijn derwaarts terug gekeerd.

UITGEZEILD.

TEXEL 11 Mei. J. P. Meyer, de Javaan, Batavia. D. J. Bies, de Visscherij, Londen.

HELVOET 11 Mei. J. Contard, Rotterdam (S), Havre.

ANTWERPEN 10 Mei. Parlinovich, Aristodemes, Constantinopel. d'Hond, Henriette, Leverpool. Kuper, Sirene, Londen.

CETTE 3 Mei. Rolfsen, Vandrigsmande, Dantzig.

HAVRE 9 Mei. Lints, Burgundy, New York. Mattison, Waverley, dito. Van der Kerkhoven, Emelie, Antwerpen.

CUXHAVEN 7 Mei. Tiemann, Catharina Dorothea, Bahia. Knudsen, Forrester, Havana.

KRAGEROE 23 April. Wiberg, Krageroe, België. Feilberg, Nörske Löve, Amsterdam. Bos, Vriendschap, Holland. Brahms, Aurora, Oost-Vriesland.

HANDELBERIGTEN.

KOLONIALE EN ANDERE GOEDEREN.

ANTWERPEN, 11 Mei.

SUIKER. Slechts 22 kanassers Java zijn tot *f* 18 nat. vlag, en 100 zakken Siam ter consumtie verkocht.

HUIDEN. 1,500 stuks Montevideo beschadigd, zijn in veiling van 47 à 85 centimes pr. ½ kilo verkocht.

GRANEN, ZADEN, OLIE, ENZ.

RIGA, 29 April.

Voor 116, 117 ℔ *Rogge* is in het begin der vorige week 63 ZR., met 10 pCt. Landgeld, besteed; doch later trokken de koopers terug, en werd er op ultimo Junij slechts 62 ZR. geboden, terwijl op Mei tot 62 ZR. gelaten werd. 103, 104 ℔ *Garst* is tot 57 ZR. gedaan. 76 ℔ Russische *Haver* is het laatst tot 40 ZR. gecontracteerd. In *Tarwe* is niets omgegaan; zoo ook in *Hennepzaad*; de prijs is nominaal, 9½ BR., met 10 pCt. Van *Sluglijnzaad* is iets tot 15 BR., met 10 pCt. voorschot, gedaan.

Kunsten en Wetenschappen.

E R N S T.

CONCERT D'ADIEU. Mad. MIRO CAMOÏN, de Heer HUNER.

Een geweldig toovenaar trok het land door met eenen kleinen langwerpigen houten koffer, in welken een honderdtal geesten waren opgesloten, die hij allen kende bij hunne namen, en dagelijks kwelde. Aan den koffer zag men niets dan twee smalle openingen, die zoo veel lucht doorlieten als de gevangenen noodig hadden, en vier koorden, in de lengte, over het deksel gespannen, waaraan de ongelukkigen zoo kunstig waren vastgebonden, dat de toovenaar alleen hunne boeijen, en niemand zelfs de openingen zien kon, door welken zij naar binnen liepen. Als hij zich en anderen wilde vermaken, drukte hij met den vinger op dat gedeelte der koorden, waaraan de geest, die hij kwellen wilde, verbonden was; dan vlood de ongelukkige naar de opening van den koffer, en greep, om te ontvlugten, zich aan de koorden vast; doch de wreedaard streek dan met zijne dunne tooverroede over de voor hem zigtbare handen van den geest, dat hij van pijn weende. Zoo kwelde hij, met bovennatuurlijke vlugheid alle de geesten beurtelings, en daar hunne stemmen verschillend en zeer liefelijk waren, bragt dit eene muzijk voort, schooner dan de geloovigen in het paradijs van Mahomet kunnen hooren. Hij wist hen ook tot juichen en lagchen te dwingen en kittelde hen zoodanig, dat alles in den koffer in rep en roer kwam. Dan werden de omstanders, die soms een oogenblik te voren geweend hadden, opgewekt en vrolijk, en de man werd om de groote magt, die hij over de geesten had, voor geenen mensch gehouden, en ieder bewonderde hem, en sommigen trokken hem na, of deden reizen om hem te ontmoeten, en overal waar hij kwam vergat men medelijden met de geesten te hebben, om het genoegen dat men vond in hun geschater of geween.

Zoo, dunkt ons, zou nagenoeg de inleiding zijn geweest van een verhaal, door hetwelk de Arabische vertellingen eenige nachten langer zouden geduurd hebben, indien de heer Ernst met zijne viool Arabië had kunnen bezoeken, eenige jaren vóór de regering van den wreeden sultan Schachriar. De geestige Scheherazade zou ongetwijfeld den mantel der poezij over de verschijning geworpen, en haar op het domein van het wonderbare verplaatst hebben.

Wij denken aan het wonderbare zoo dikwerf wij denken aan het spel van den heer Ernst.

Met verschillende gewaarwordingen hebben wij het concert bijgewoond, waarin deze groote toonkunstenaar van het Amsterdamsche publiek afscheid nam, met de uitvoering van vier lievelingstukken: het *concertino*, de *caprices sur l'air National Hollandais*, de *elegie* en *de carnaval de Vénise*. De heer Ernst en zijne viool zijn zoodanig èèn, dat het instrument altijd des kunstenaars oogenblikkelijke gewaarwording of oogenblikkelijk denkbeeld uitdrukt. Men hoort telken reize iets anders, al hoort men twintig malen dezelfde *compositie*, even als bij eenen grooten declamator, die in hetzelfde dichtstuk nu eens deze en dan weder gene *passage* of uitdrukking, naar zijne stemming of luim van het oogenblik, doet uitkomen. Maar hoe dikwijls en wanneer ook de heer Ernst gehoord worde, de uitwerking is altijd verbazing en verrukking.

Ditmaal gevoelden wij nog iets anders: het was smart over zijn afscheid. Gaarne nogtans erkennen wij geene reden tot klagen te hebben. Talenten als het zijne, behooren aan Europa, en Nederland bezat hem omtrent vijf maanden lang. Wij wenschen den heer Ernst niet roem, want van den roem is hij zoo zeker als van zijne viool, maar wij wenschen hem geheugen; blijft hij gedachtig aan Nederland, gelijk men hier zal blijven denken aan hem, wij vleijen ons dan gelegenheid te zullen hebben om eenmaal hem weder welkom te heeten.

Dat gebeurde ons nu met Mme Miro Camoin, die wij eenige jaren geleden met leedwezen zagen vertrekken. Het toen reeds zoo veel belovend talent dezer bevallige en gevoelvolle zangeres heeft zich voortreffelijk ontwikkeld. Ofschoon de warmte in de zaal, haar in den aanvang eenigzins belemmerde, zong zij de Aria uit *Anna Bolena* met eene ronde, volle, zuivere, vibrerende stem, en eene voortreffelijke *méthode*. Nog beter voldeed ons de Aria uit *le comte Ory* van Rossini; deze uiterst moeijelijke Aria droeg zij met de grootste zuiverheid, duidelijkheid, gemakkelijkheid en smaak voor. Wij hopen deze uitmuntende zangeres meermalen te zullen hooren. De toejuichingen van het publiek hebben getoond, hoezeer men hier prijs op haar stelt.

In plaats van den heer Miro, hoorden wij den heer Hüner, eersten tenor van het Fransche tooneel te 's Hage. Met accompagnement van piano, zong hij twee romances, en met dat van het orchest eene aria. De heer Hüner heeft eene aangename en volle stem; doch is nog te weinig geoefend en geroutineerd. Zijne *fausset* is zwak. Door vlijtige studie zal hij echter eene plaats onder de goede ténors kunnen verwerven.

Na den afloop van het Concert werd de heer Ernst uitgeroepen. Hij deelde den lauwer en trad op met Mad. Miro Camoin. Het publiek juichte ook dáárom hem toe, en beiden werden met *applaudissementen* als gekroond.

Wij worden vereerd met de toezending van het navolgende:

AMSTERDAM 12 Mei. Maandag den 6 dezer was voor de beoefenaars en beminnaren der zoölogie, te dezer stede, een heugelijke dag. De HH. leden van het genootschap *Natura Artis Magistra* waren door HH. bestuurderen, tegen zes ure des avonds, uitgenoodigd, ter bijwoning eener eenvoudige plegtigheid. Eene uitgelezene schare, van beider kunne, had zich daarop in den tuin verzameld, ter plaatse, waar, door de gunstige toestemming der Edel Achtbare Regering, een aanvang gemaakt was, met de fondeering van het gebouw, dat weldra zoo veel schoons, zoo vele schatten der natuur, zal bevatten, en waar elk aanschouwelijk zal kunnen ervaren, de grootheid van:

Der kunsten leermeest'res Natuur. (1)

HH. bestuurderen begaven zich derwaarts, en de president opende de plegtigheid met eene duidelijke, bondige en krachtige aanspraak, door het kenmerk der ware welsprekendheid, de edele eenvoudigheid, versierd. Hij deed terug zien op de stichting, zoo klein in aanvang als groot in doel (2) op de dadelijke deelneming, die de zaak ondervond, en voortdurende bleef ondervinden, niet alleen van de zijde des publieks, maar ook van mannen grijs in ervaring, rijk in verheven wetenschap, of door vermogen de hoeksteenen onzer Beurs, de bolwerken van Handel en Zeevaart.

Vervolgens werd de secretaris afgevaardigd om den driejarigen metzelaar (het zoontje van een' der stichters) op te leiden ter plaatse, waar zijn kinderhandtjes den eersten steen zouden leggen, hetwelk hij dan ook, ten genoegen der aanschouwers, zoo lief als kinderlijk verrigtte.

De president hernam daarop het woord, en droeg een bij het bestuur ingezonden dichtstuk voor, dat het doel en de voortreffelijkheid der zoölogische inrigting ten onderwerp had; en besloot voorts, met eene korte rede, deze waarlijk voor onze stad, en inzonderheid voor de wetenschap belangrijke plegtigheid.

(1) Vertolking der zinspreuk in het ingezonden dichtstuk.

(2) Hetwelk tevens was om den verdienstelijken R. Draak, en zijn door jaren vlijt verzameld kabinet eene waardige plaats te verschaffen.

NOG IETS OVER DE LAGERE SCHOLEN EN HET ONDERWIJS, IN DEZELVE GEGEVEN WORDENDE.

(*Slot.*)

(*Zie Avondbode* N°. 428, 438, *en* 452 *tweede Editie van* 29 *April ll.*)

Aan het slot van ons laatstvoorgaande artikel, voorkomende in de tweede Editie van den *Avondbode*, N°. 452, hebben wij, met den schrijver der artikelen over de *Lagere Scholen*, erkend, dat er klassen in den middelstand zijn, welke die velerlei wetenschappen, als: natuurkunde, fabelleer enz., niet behoeven. Na vooraf betoogd te hebben, dat het aanleeren dier wetenschappen in scholen, voor kinderen van den deftigen stand bestemd, onmisbaar is, hebben wij verder gevraagd, of het niet in den geest der aristocratie zou gehandeld zijn, wanneer men, ten opzigte van kinderen uit zekere klassen van den middelstand, eene uitsluiting zou daarstellen, of hun de gelegenheid benemen, zich die wetenschappen te kunnen eigen maken.

Deze vraag leidt ons tot eene nadere ontwikkeling van dit gewigtig onderwerp, en noopt ons, om ook eenige bedenkingen in het midden te brengen opzigtelijk de armen-scholen, en andere soortgelijke inrigtingen, die op kosten der gemeente-besturen of door bijzondere ligchamen met een liefdadig oogmerk zijn daargesteld en onderhouden worden.

Het is waar, er is zeer veel gedaan ter verbetering van het lager onderwijs in ons vaderland. Het zedelijke doel, om zelfs onder de minvermogende klasse der maatschappij verlichting en beschaving, door middel van het onderwijs, te bevorderen, is in zoo verre bereikt geworden, dat Nederland er zich op beroemen kan schier geen plekje te hebben, waar voor den geringen stand niet de gelegenheid bestaat, om in het lezen, schrijven en rekenen onderwezen te worden; doch in het daarstellen van scholen voor de behoeftige klasse schijnt men een zeer voornaam punt te hebben voorbijgezien.

De verschillende standen in de maatschappij worden slechts door het lot bepaald. In rijkdom bestaat even zoo min verdienste, als schande in armoede; doch uit deze ongelijkheid vloeit voort, dat zij, die de fortuin begunstigd heeft, in staat zijn aan hunne kinderen eene opvoeding te doen geven, overeenkomstig den stand, dien zij in de maatschappij bekleeden.

De Natuur echter heeft alle menschen gelijk gesteld; allen worden in denzelfden staat van naaktheid geboren; en wanneer twee kinderen, het eene van rijke, het andere van arme ouders, te zamen in den natuurstaat leven en opgroeijen, dan zal noch het bloed, noch de geest, het onderscheid van afkomst of stand aanwijzen.

De ontwikkeling der geestvermogens wacht slechts op de leiding van eenen van buiten werkenden invloed, en vermits de natuur in het bedeelen van hare gaven geen onderscheid van stand gemaakt heeft, zoo volgt hieruit, dat bij sommige individus der mindere klasse eene superioriteit van geest ontdekt wordt, die men, ondanks alle aanprikkeling, bij jongelingen van den beschaafden stand niet aantreft; doch ook het omgekeerde heeft plaats, met dit onderscheid echter, dat, indien de jongeling uit den bevoorregten stand zich door zijne geestvermogens boven zijne behoeftige natuurgenooten verheft, hij alsdan het voordeel heeft, al die hulpmiddelen der fortuin ter zijner beschikking te hebben, als welke zijne opleiding voor een of ander geleerd of wetenschappelijk vak bevorderen kunnen. Voor den schranderen, doch behoeftigen jongeling, daarentegen, is de weg afgesloten: hij ziet rond naar hulpmiddelen, doch niemand reikt hem de hand. Waagt hij het echter den kring te overschrijden, en vindt hij gelegenheid zich eenige half versleten werken aan te schaffen, ten einde zijnen geest den teugel te vieren, dan wordt hij, bij gemis van de noodige leiding, slechts een halve geleerde; en het behoort tot de zeldzaamheden, indien hij iemand gevonden heeft, edelmoedig genoeg, om hem zijn doel te helpen bereiken.

Er zijn, ja, mannen in den burgerstand geweest, die zich zelve gevormd, veradeld en eenen roem verkregen hebben; maar met hoevele zwarigheden hadden zij niet te worstelen, alvorens, op gevorderden leeftijd, tot eenen stand te geraken, waarop hunne kundigheden reeds vroeger aanspraak gaven, doch waarvan zij door den invloed der aristocratie, of door het nepotismus van sommige lieden, werden verwijderd gehouden, tot dat de glans van hunne geleerdheid hen eindelijk deed zegevieren?

Wat wij hierboven hebben aangemerkt, betreft niet alleen de bevordering der studie bij sommige minvermogende jongelingen, die zich door geest en aanleg onderscheiden, maar ook de beoefening der kunsten en wetenschappen.

Het is waar, de vereeniging van België heeft echter dit goede te weeg gebragt dat er in ons vaderlant op vele plaatsen ook teekenscholen zijn opgerigt, in welke, gelijk wij vertrouwen, aan alle standen de gelegenheid gegeven wordt om gratis onderwijs te ontvangen, zoo als ten minste in België overal het geval is.

Bij de Koninklijke academie van beeldende kunsten te Amsterdam wordt mede gratis onderwijs gegeven, en dit geschiedt tot in den hoogsten graad der kunst. Van deze inrigting zou men kunnen zeggen, dat zij eene lagere en hooge school in zich vereenigd; de geest of het vernuft van den jongeling, die deze school bezoekt, wordt niet tegengehouden door de afbakening: *tot zoo ver en niet verder*; de weg is voor hem geopend om, onder de leiding van bekwame meesters, een hooger doel te kunnen bereiken, — om te streven naar den Koninklijken prijs, die, voor hem, als het doctoraat met den *hoogsten lof* kan beschouwd worden.

Even zoo heeft men in de hoofdstad, gelijk te 's Gravenhage, Koninklijke muzijk-scholen opgerigt. Wij zullen over derzelver inwendig beheer, noch over de ingevoerde bepalingen dienaangaande niet spreken. Doch het is voldoende, te kunnen aanmerken, dat, althans in de Koninklijke muzijkschool te Amsterdam ook kinderen van fatsoenlijke minvermogende ouders worden toegelaten, om *gratis* in die goddelijke kunst te worden onderwezen, totdat zij volkomen in staat zijn, om met hun diploma, als meesters of onderwijzers, in de maatschappij op te treden.

Het spreekt van zelf, dat bij deze verschillende inrigtingen niet alle leerlingen dezelfde hoogte bereiken; het is een edele wedstrijd, die door beloonigen wordt aangemoedigd; maar wanneer een jongeling in de vrije kunsten het *elementair* of lager onderwijs ontvangen heeft, tot op eene hoogte, die, als ware het, gelijk staat met de kunde van eenen knaap, welke op het punt staat de stads-armen-, diakonie- of andere dergelijke school met *lof* te verlaten, dan toch heeft de eerste het voordeel om zijn genie tot hoogere oefening in dezelfde school te kunnen ontwikkelen; terwijl de laatste, hoe groot zijn aanleg voor de studie ook zijn moge, van de gelegenheid beroofd blijft, om zijnen geest aan de beoefening der letteren of wetenschappen over te geven. Door zijnen stand gedwongen een of ander ambacht te leeren, verliest men somtijds een vernuft, hetwelk voor het vaderland een sieraad van geleerdheid zou geworden zijn.

Wij weten wel, dat hiertegen zeer vele aanmerkingen zijn in te brengen. Wij gevoelen al de zwarigheden, die er mede gepaard gaan. Doch wij spreken ook niet in het algemeen, wij bepalen ons slechts bij *enkele uitzonderingen*, en dan vragen wij: zoude, onder zoo vele duizenden van kinderen, welke de armen-, diakonie- of andere dergelijke scholen bezoeken, er niet één uitstekende leerling worden aangetroffen, wiens geest en aanleg voor eene hoogere bestemming in de maatschappij vatbaar zijn? Ongetwijfeld, ja; en kan men het dan zedelijk verantwoorden, zulk eenen geest te onderdrukken, door geene gelegenheid dáár te stellen, om denzelven in al zijne kracht en grootheid te doen ontwikkelen?

Wij weten, dat leerlingen, die zich door hunne bekwaamheden onderscheiden, als kweekelingen worden aangenomen, om tot den stand van onderwijzer, indien zij daartoe aanleg bezitten, te worden opgeleid. Maar ook dit is aan zekere bepalingen onderworpen; men gaat niet verder, en de gelegenheid om zich in hoogere wetenschappen, letterkunde, enz., te kunnen oefenen, wordt den bekwaamste onder de bekwamen ook hier niet aangeboden. Voor het onderwijs van arme kinderen hebben zij natuurlijk die velerlei kundigheden niet noodig; doch wij hebben alleen willen aantoonen, dat, bij al het goede, hetwelk bij ons, ter ontwikkeling en beschaving van den geest onder de minvermogende klasse, is ingevoerd, er evenwel nog iets ontbreekt, dat wij met een voorbeeld uit een naburig land zullen staven.

Te Brugge, in België, bestaat eene stedelijke inrigting, onder den naam van *Bogaerde school* (waarschijnlijk zoo genoemd naar den stichter), bestemd voor jongelingen van fatsoenlijke burger-afkomst, die of reeds weezen zijn, of wier ouders nog leven, maar *onvermogend* om hunne kinderen eene behoorlijke opvoeding te geven. Het juiste getal, dat in dezelve wordt opgenomen, is ons onbekend, doch het beloopt zeker boven de honderd.

Zij dragen een zeker costuum en genieten *gratis* huisvesting, kost en behoorlijk onderwijs tot op hun achttiende jaar. De meesten leeren een ambacht naar hunne keuze; doch voor allen is de weg geopend, om zich in deze of gene zedelijke kunst en wetenschap te bekwamen, waartoe hun de gelegenheid wordt aangeboden. Van dáár, dat ook sommigen bij notarissen geplaatst worden, om in dat vak te worden opgeleid. Indien er dus eenige jongelingen zijn, die zich door geest en aanleg voor de studie onderscheiden, dan worden zij naar de Latijnsche school gezonden, om zich met de oude zoo wel als de nieuwere talen bekend te maken. Vele groote mannen, niet alleen voor den geestelijken stand, maar ook voor andere vakken, heeft die school opgeleverd.

Gelijk men ziet, wordt de ontwikkeling van den geest hier niet beperkt; al de jongelingen zijn kinderen van minvermogende, echter brave ouders, die weleer tot den deftigen middelstand behoorden, doch door tegenspoeden, buiten hunne schuld, tot eenen hulpbehoevenden staat vervallen zijn.

Zou zulk eene instelling geene navolging verdienen? Wij twijfelen, of zelfs in de weeshuizen bij ons te lande den schranderen jongeling wel de gelegenheid aangeboden wordt, om zich, onder de leiding van bekwame mannen, in een geleerd, wetenschappelijk of administratief vak te kunnen bekwamen.

Wij zijn het in vele opzigten eens met degenen, die tegen de standverwisse-

ling te veld trekken. Wij achten het dus nuttig den zoogenaamden gemeenen man onder het oog te brengen het nadeel, dat er voor hem veeltijds in gelegen is, zich boven zijnen stand te willen verheffen. Er is echter eene uitzondering op den regel. Zij, die door kunde en vlijt, van lieverlede eene hoogte trachten te bereiken, welke hun achting en aanzien in de maatschappij kan aanbrengen, verdienen alle aanmoediging. En zou het dan wel edelmoedig gedacht, en menschlievend gehandeld zijn, den ontluikenden geest van den uitstekenden jongeling te willen beperken, alleen omdat hij tot den behoeftigen stand behoort? En gevoelt hij niet dan al het bittere van zijn lot, wanneer hij beseft geene gelegenheid te zullen vinden, om zich te kunnen toewijden aan de studie van deze of gene wetenschap, waarin zijn geest, boven zoo vele anderen, zou kunnen uitblinken? Zou hij, dit beseffende, zich niet beklagen het elementair onderwijs ontvangen te hebben, en zich niet veel gelukkiger achten, wanneer hij volstrekt niets geleerd had? En wat moet hiervan het gevolg zijn? — dat hij zich zelven tot last en voor de maatschappij gevaarlijk wordt.....

« *La récompense de la vertu est une chimère; et la vertu même un mot sans signification.* »

Ziedaar de beginselen, die, ten gevolge van zijne teleurstellingen, bij hem wortel schieten. Wij zullen hierover niet verder uitweiden; de verstandige lezer zal in zijnen geest gemakkelijk datgene kunnen aanvullen, wat wij, voorzigtigheidshalve, aan het papier niet toevertrouwen.

Eene inrigting derhalve, waarin *gratis* zoodanige minvermogende jongelingen werden opgenomen, die zich *bij uitstek* door geest en aanleg, boven zoo vele duizenden van hunne medescholieren, onderscheiden, ten einde hen, als eene belooning, ook tot hoogere kennis en wetenschap op te leiden, zou onze eeuw en ons vaderland voorzeker tot geene oneer verstrekken.

Wij laten het bij deze bedenkingen en stappen van dit onderwerp af, om verder tot het onderzoek der artikelen over de Middelbare, Latijnsche scholen of Gymnasien over te gaan.

P***

Advertentiën.

(2924) Bij onderhandsche Acte, in dato 30 April 1839, geregistreerd te *Amsterdam*, den zesden Mei 1800 negen en dertig, deel negen en twintig, folio vijf en negentig, recto vak vijf, en volgende, zonder Renvooijen, ontvangen met de verhoogingen twee gulden vijf en negentig en een halve cent, de Ontvanger, (*was geteekend*): WEGGELHORST, is tusschen CORNELIS ELIZA DE BORDES, JOANNES WARNAR HEIJSTERMAN en JAN VAN EIK, te zamen handelende onder de firma van DE BORDES HEIJSTERMAN & VAN EIK, overeengekomen, dat in aanmerking van de ziekelijke gesteldheid van den tweeden genoemde, de gezegde firma voortaan, en tot nadere Advertentie alleen zal geteekend worden door de heeren CORNELIS ELIZA DE BORDES en JAN VAN EIK, geschiedende deze bekendmaking ter voldoening aan artikel 28 van het Wetboek van Koophandel.

EINDE DER TWEEDE EDITIE.

COMPAGNIESCHAPPEN.

Extract uit eene acte, ten overstaan van den notaris Mr. Johannes Commelin, in dato 12 April 1839, gepasseerd tusschen de weledel geb. heeren Pieter van Lennep ter eenre, en Willem Philip van Lennep ter andere zijde, houdende, dat de comparant ter eenre zijnen zoon, den comparant ter andere zijde, van af den 1 Jan. 1839, als deelgenoot heeft opgenomen in het huis van Negotie canterende onder de firma van de Wed. Pieter van Veen en Zoon, waarvan de comparant ter eenre als eenige chef de zaken heeft gecontinuëerd. De compagnieschap zal bestaan in het voortzetten van zoodanigen algemeenen commissie-handel, en operatiën als tot nu heeft plaats gehad, en gedreven worden, op dezelfde firma van de weduwe Pieter van Veen en Zoon, tot de teekening waarvan de beide comparanten, echter uitsluitend voor zaken de compagnieschap betreffende, bevoegd en geregtigd zijn.

De compagnieschap, aangegaan van af 1 Januarij 1839, voor den tijd van tien achtereenvolgende jaren, zal alsdan ophouden te bestaan, wanneer een der comparanten 6 maanden vóór de expiratie daarvan schriftelijk kennis zal hebben gegeven; bij gebreke daarvan, zal de compagnieschap als telkens wederom voor een jaar verlengd te zijn worden beschouwd. Desniettemin heeft de Comparant ter eenre het regt om met het einde van elk jaar de Compagnieschap te doen ophouden, mits daarvan zijnen mede-Compagnon 6 maanden vooraf schriftelijk hebbende kennis gegeven, die alsdan verpligt is zich uit de zaken terug te trekken, en alles ter vrije beschikking van den Comparant ter eenre over te laten.

LIJST DER PERCEELEN,

Welke op Maandag den 13 *Mei* 1839, *in het O. Z. Heeren-Logement te* Amsterdam, *zullen geveild worden.*

N. 1. Een Koopmanshuis, c. a., op de Heerengracht, tusschen de Oude Lelie- en Drie Koningstraten, N. 5310.

N. 2. Een Koopmans-Winkelhuis, in de Hartenstraat, tusschen de Heeren- en Keizersgrachten, N. 1899.

N. 3. Eene Grafstede, in de Luthersche Nieuwe Kerk, N. 226.

N. 4. Een Koopmanshuis, c. a., op het Haarlemmerplein, Z. Z. N. 2788.

N. 5. Een Winkelhuis, c. a., in de Lindenstraat, op den hoek van de Boomdwarsstraat, N. 5716.

N. 6. Een dubbel Pakhuis, c. a., genaamd *Mars*, op de Baangracht, bij de Gieterstraat, N. 5430 en 5431.

N. 7. Een Koopmanshuis, c. a., op den Buitenkant, tusschen de Schipper- en Bantammerstraten, N. 2578.

N. 8. Een Huis, c. a., op de Bloemgracht, N. Z., tusschen de eerste en tweede Leliedwarsstraten, N. 2975.

N. 9. Een Huis, c. a., op de Prinsengracht, tusschen de Egelantiersstraat en Egelantiersgracht, N. 3530.

N. 10. Een Huis, c. a., in de Noorder-Kerkstraat, tusschen de Lindengracht en Lindenstraat, N. 5803.

N. 11. Een Huis, c. a., in de Beurssteeg en hoek van de Spaarpotsteeg, N. 3289.

Advertentien.

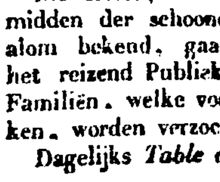

(2910) **Het Hôtel van *Stirum*,**
gelegen in de Diergaarde bij *Cleef.*

Dit *Hôtel*, door zijne fraaije inrigtingen en overheerlijke ligging in het midden der schoone wandelplaatsen van de ouds beroemde *Diergaarde*, alom bekend, gaat voort met jaarlijks meer en meer het vertrouwen van het reizend Publiek te winnen, en zich hetzelve waardig te maken. De Familiën, welke voor eenen langeren tijd apartementen wenschen te bespreken, worden verzocht om tijdige kennisgeving.

Dagelijks *Table d'Hôte* des middags ten 2½ ure.

W. ARNTZ.

(2911) H. R. DE BARBANSON, J. J. GILLIERON, C. BRAK Allzn. en J. BREUKELAAR Hzn.,

MAKELAARS,

zullen, op Maandag den 27sten Mei 1839,
des Avonds ten *Vijf Ure*, In het voormalige *O. Z. Heeren Logement*, door den Notaris A. ZUBLI,

VERKOOPEN:

N°. 1. Een kostbaar betimmerd KOOPMANSHUIS en ERVE, op den O. Z. Voorburgwal, tusschen de Korte-Niezel en het Vredenburgsteegje, N. 386. En

N°. 2. Een alleraangenaamst gelegen PLEIZIERTUIN, met bijna geheel Steenen HEERENHUIS, MOESTUIN enz., genaamd *BUITENLUST*, buiten de Raampoort, op het Tuinpad *de Eendragt*, N. 425. Breeder bij Billetten omschreven.

De Bewijzen van Eigendom en Veilconditiën zijn vier dagen bevorens te zien bij bovengemelden Notaris.

TE AMSTERDAM, BIJ C. G. WITHUYS, VERANTWOORDELIJK UITGEVER EN DIRECTEUR

(2912) **STOOMVAART**
TUSSCHEN
Amsterdam en Hamburg,
IN CORRESPONDENTIE MET *LUBECK* EN *St. PETERSBURG.*

VERTREK:

Van *Amsterdam* . . . den 5, 10, 15, 20, 25 en 30 } van iedere Maand.
» *Hamburg*. . . . » 5, 10, 15, 20, 25 » 30 }

In den zeer vroegen ochtend.

(2913) G. J. KOOPMAN en TH. REICHELT,
Zullen, op *Maandag* den 13den *Mei* 1839,
des Middags ten Twaalf ure, te Amsterdam, in den *Brakken Grond*, in de Nes, presenteren te Verkoopen.

Eene extra mooije, geheel nieuw aangekomen Partij *Riga*, *Nerva*, *Dantziger* en *Noordsche* BALKEN, JUFFERS, KOLDERS en DEELEN; eene partij extra mooije *Hamburger* Eiken BALKEN, KROMMERS en KNIES, TWAALF ELLENS. *Dantziger* KROON-MASTEN en SPIEREN, HEIMASTEN, Beuken BALKEN en andere HOUTWAREN. Liggende in de Oude Schans, op den Wal, en verder als bij Notitiën wordt aangewezen, die aan het Kantoor van ALTIUS en C°., op den Binnenkant, bij de Bantammerstraat, N°. 20, te verkrijgen zijn.

(2914) C. VAN CAMPEN,
MAKELAAR,
Zal op Donderdag den 16 Mei 1839,

Aan het Local der *Publieke Wekelijksche Verkoopingen*, in de Raamstraat, bij de Prinsengracht, N°. 3, behalve den gewonen INBOEDEL, Verkoopen: de GOEDEREN en NALATENSCHAP van *CAREL JOSEPHUS BEUDEKER*, en deszelfs Wed. *MARIA MARGARETHA BOUMAN*.

NB. Nog zal bovengemelde MAKELAAR, ter plaatse bovengemeld, Verkoopen: Een Partijtje geheel nieuw gemonteerde *Fransche* en *Engelsche* KONSTPLATEN, in vergulde Lijsten en Glazen.

Alles *Woensdag* te voren voor een ieder te bezigtigen.

(2915) JAN BERTRAM BREUKELMAN en PIETER JACOBUS VAN HOUTEN,
MAKELAARS *te Rotterdam*,
als daartoe behoorlijk gemagtigd, zullen, ten overstaan van den Griffier der Arrondissements-Regtbank aldaar, op den 16 Mei 1839, des Voormiddags ten 11 Ure, in het Huis van Publieke Verkoopingen, op de Scheepmakershaven en hoek van de Bierstraat, aan de meestbiedende in het openbaar VEILEN:

Eene Partij van 33 Balen gewasschen *Smirnasche* WOL, alles directelijk van daar aangebragt; liggende in een Pakhuis A 434, aan de Punt, en aldaar vóór of op den Verkoopdag, van des voormiddags ten 10 ure te zien. Nadere onderrigting bij bovengenoemde Makelaars.

(2916) I. VAN OGTROP, E. G. VAN IJSENDIJK, H. KNOOPS en H. VAN WAYENBURG Arnz.,
MAKELAARS,
Zullen, op *Vrijdag*, den 17den *Mei* 1839,
des Avonds ten Zes Ure, in den *Brakken Grond*, in de Nes, te Amsterdam, als lasthebbende van hunnen Meester, en ten overstaan van den Heer P. TIEDEMAN, Griffier; aan de Meestbiedenden presenteren te

VERKOOPEN:

1700 Balen TAFELRIJST, aangebragt per het Schip *CAROLINA en JOHANNA*, Kapitein F. A. MATZEN, van *Batavia*. Liggende en te zien, als nader bij Billetten wordt aangewezen.

(2917) H. J. HEYSTERMAN, R. G. RUARDI en J. A. VAN DEN BROEK,
MAKELAARS,
Zullen, op Donderdag den 30sten Mei 1839,
des Avonds ten 6 Ure, in het Logement *de Keizerskroon*, in de Kalverstraat,

VERKOOPEN:

Eene Partij van ca. 49 Stukken ST. THOMAS-RUM, albier direct van *St. Thomas* aangevoerd; en dat bij Kavelingen, zoo als die genommerd zullen zijn. Liggende in het Entrepôt-Dok, Pakhuis *Goes*, en aldaar daags vóór en op den Verkoopdag te proeven.

(2918) De *Directie van de Societeit* van eigendom der PLANTAGIE *BEEKVLIET*, enz., voormalige Negotiatie Lett. A.) gelegen in de Kolonie SURINAME, adverteert met voorkennis en goedvinden van Heeren Commissarissen en Gecômmitteerden, dat ten hare Kantore op de Heerengracht bij de Utrechtsche Straat, N°. 602, zal worden gevaceerd des Dingsdag en Donderdags, te beginnen met den 14 Mei, des morgens van 10 tot 12 ure, tot betaling van *tien gulden*, op ieder bewijs van 1/1780 aandeel in dezelve Plantagie, voor de derde uitdeeling op dezelve bewijzen van aandeel, tegen aanteekening op dezelve.

(2919) OPREGTE EN VERSCHE
Minerale en Medicinale Wateren.

Om de *veertien dagen* arriveren bij den Ondergeteekende alle Soorten van *versche en opregte* MINERALE en MEDICINALE WATEREN, tot de billijkste Prijzen te verkrijgen, en *als onvervalscht door hem gegarandeerd.*

OUDE TEERTUINEN, N°. 35. **Still.**

(2920) **Aux Veritables BOTTES de *PARIS*.**

MR. LE GRAND,
Bottier de PARIS,

a l'honneur de prévenir le Public d'*Amsterdam*, qu'il ne restera deballé que pendant quinze jours.

Descendu à l'Hôtel: *Het Wapen van Londen*. Warmoesstraat, N°. 202, près de la Bourse.

(2921) Bij den Boekhandelaar en Boekdrukker J. C. VAN KESTEREN, op het Rokin, N°. 157, te *Amsterdam*, is op heden van de Pers gekomen en alom verkrijgbaar gesteld:

I. J. KRABBENDAM Rz., Jonker Frans van Brederode; Schetsen uit de Hoeksche en Kabeljaauwsche Twisten, in het laatst der vijftiende eeuw; één deel compleet, met gegraveerden titel en vignet. . . . *f* 3.00

II. A. VON TROMLITZ, De Minnarijen van Maria Stuart; een Romantisch Tafereel; één deel compleet, met portret. . . . . *f* 2.00

III. Het Kasteel van Lovel, of de duistere wegen der Voorzienigheid; één deel compleet, met gegraveerden titel en vignet. . . . . *f* 3.00

IV. L. REIN, Philips de Schoone en Jaques Bernhard de Molay, Grootmeester der Tempelridders; Geschiedkundig Tafereel uit het begin der veertiende eeuw; één deel compleet, met gegraveerden titel. . *f* 2.75

V. Jan van Montfoort; een verhaal door den Schrijver van: *Episoden van Graaf Willem I.* en *Maria van Egmond*; één deel compleet, met portret. . . . . *f* 2.50

VI. De Veteraan, of de Krijgsbedrijven der Russen in Perzië, Turkije en Polen; alsmede der Hollanders in België, 2 deelen. . . . *f* 3.00
De Krijgsbedrijven der Hollanders in België, *afzonderlijk*. . » 1.80

VII. Dr. MOST, Het Keurslijf of Korset beschouwd: als middel ter verlenging van het Menschelijk Leven en ter verkrijging eener duurzame gezondheid; een geschenk voor volwassen Meisjes en jonge Vrouwen, met vignet. . . . . *f* 1.00

VIII. PETRONELLA MOENS, Gelegenheids-Gedichtjes voor de Nederlandsche Jeugd; met gegraveerden titel en vignet. . . . . . . *f* 0.45

IX. De Bruid uit de Residentie; Blijspel, in twee bedrijven. . . » 0.50

X. Nieuwe Keur van Nuttige en Aangename Mengelingen, Jaargang 1839. N°. 1 en 2. Elk Nummer. . . . . *f* 0.60.

(2922) **DE AARDBOL;**
MAGAZIJN VAN HEDENDAAGSCHE
LAND- EN VOLKENKUNDE.

VIERDE DEEL:
DE NEDERLANDEN.

De Beschrijving van ons *Vaderland* zal door onze voornaamste Letterkundigen bewerkt, en met omtrent 170 Afbeeldingen, eene gekleurde Kaart, en het Portret van Z. M. onzen geliefden Koning versierd worden. Een uitvoerig *Berigt* wegens deze Uitgave, met *drie* Platen, is op Heden verzonden, en alom *gratis* te bekomen.

Amsterdam, 1 Mei 1839. **J. H. Laarman.**

(2923) Bij S. DE VISSER EN ZOON, te *'s Gravenhage*, is van de Pers gekomen en verzonden:

I. VERHAAL van den REISTOGT en EXPEDITIE naar de Nederlandlandsche Bezittingen, ter Westkust van *Afrika* (*Kust van Guinea*), door H. F. TENGBERGEN, *Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw*, *Kapitein-Luitenant*, commanderende Zr. Ms. Corvet *Amphitrite*, in den jare 1838.

Het Werk, (in één Boekdeel bestaande), is met een Titel-Vignet versierd, voorstellende een gezigt op de Forten *St. Jago* en *St. George d'Elmina*, en de Corvet *Amphitrite* op de Reede; tegenover dezelve de Afbeelding van den Koning van Hanta (*Bonsoe*), naar het leven, gedurende zijne gevangenschap, geteekend; benevens eene Kaart van het voornaamste gedeelte der *Kust van Guinea*, *f* 2.20.

II. *Une visite à l'île de Ste Hélène* en Octobre 1837, avec une petite carte et trois dessins par A. D. VAN DER GON NETSCHER, *Lieut. de Marine*, *f* 1.50.

III. Het zelfde Werk in het Hollandsch, *f* 1.50.

IV. SCHINZ, Natuurlijke Historie der Zoogdieren; 8ste aflevering, inhoudende Plaat 50 – 56, en blad 15—16; *bij inteekening f* 2.05.

☞ Ofschoon de uitgave dezer 8ste aflevering eenigen tijd vertraagd is, heeft men echter aan de volgende reeds voort gewerkt, welke dan ook zeer spoedig volgen zal.

V. Tafereelen uit het Noorden, voorgesteld in de Ontdekkingsreis van HEEMSKERK, enz., door J. H. CAMPE, 3de druk, met 4 nieuwe gelithographeerde Plaatjes en netten Omslag, à *f* 1.50.

VI. Hollandsch Penning-Magazijn voor de Jeugd, 5de Jaargang, blad 24 – 26, met eene extra gelithographeerde Plaat: *Galilei in den Kerker*, en blad 27 – 30.

Van dit MAGAZIJN, dat, blijkens verscheiden publieke *letterkundige beoordeelingen*, en niet minder door het algemeen debiet in het geheele Rijk als *zeer nuttig erkend* is en met graagte ontvangen wordt), verschijnen in den loop van een jaar 52 Bladen of één Jaargang, waarvan de *Vijfde* thans gedeeltelijk is uitgegeven; ieder blad is versierd met 4 in den tekst ingedrukte plaatjes, doch behalve deze wordt er in den loop van *ieder quartaal* van den Jaargang, eene GELITHOGRAPHEERDE QUARTO PLAAT, (en dus VIER zoodanige Platen in dit Boekdeel), GRATIS aan de Inteekenaren afgeleverd, benevens Titel en Vignet, Inhoud en Omslag.

De *eerste* Jaargang is geheel *uitverkocht*; van de verdere Jaargangen zijn nog complete, in *carton* gebonden, Exemplaren te bekomen.

Vaderlandsche Geschiedenis. — *Natuurlijke Historie*, — *Beschrijvingen van Landen en Volken*, — *Uitvindingen*, — *Fabrijkwezen*, — *Levens van roemwaardige personen*, — *nu en dan een goed Verhaal of een enkel Dichtstukje*, maken de niet minder aangename als hoogst nuttige lectuur uit, welke der Vaderlandsche jeugd in dit Magazijn wordt aangeboden.

De prijs bij inteekening blijft onveranderd als voorheen, slechts *f* 1.20 voor iedere 3 maanden of 13 bladen, terwijl men zich niet voor gedeelten, maar alleen voor den *geheelen jaargang* verbinden kan. De verzending geschiedt om de 14 dagen.

DANIEL CROMMELIN & SOONEN hebben geadverteerd, dat ten hunnen Kantore, op Maandag den 13 Mei en vervolgens dagelijks, uitgezonderd Zaturdag en Zondag, des morgens van Tien tot Eén ure, gevaceerd zal worden ter *Inwisseling* der door hen in der tijd uitgegeven PROVISIONELE BEWIJZEN, tegen de *Certificaten* 3 PERCENT, Fonds, ten laste van den Staat *Maryland*, in *Noord-America*, door hen onder Administratie gebragt.

Schouwburgen, Concerten
EN PUBLIEKE VERMAKELIJKHEDEN.

STADS SCHOUWBURG.

Maandag 13 Mei 1839. ZIJ IS KRANKZINNIG, Tooneelspel in twee Bedrijven, vrij naar het Fransch van *Mélesville*, door den Heer Mr. *J. H. Barlage*. Gevolgd door: DE DOCHTER VAN DOMINIQUE, Blijspel met Zang, in één Bedrijf, vrij naar het Fransch, door den Heer *A. van der Hoop Jr.* Ten slotte: ARLEQUIN OP HET TOOVER-EILAND, Nieuw Groot Ballet Pantomime, gemonteerd door den Balletmeester *A. P. Voitus van Hamme*, Nieuwe Costumes; en Nieuwe Decoratiën van den Heer *J. E. de Vries*; Muzijk van den Heer *A. Berlijn*.

Ten Zes ure op het Tooneel.

Ingezonden Stukken.

'S GRAVENHAGE 9 MEI.

Demosthenes, Strabbe en Hervio-Nano-Leach geven allen evenzeer het bewijs, dat onvermoeide arbeid alles te boven komt. Maar, ondanks de heiligheid, welke den klassieken naam van Demosthenes omgeeft, en ondanks ik aan Strabbe de kennis van het Italiaansch boekhouden ben verschuldigd, in mijne bewondering voor Leach mengt zich een gevoel van teederheid, hetwelk de beide anderen niet in mij opwekken. Als men bedenkt, hoe stiefmoederlijk de natuur dezen nog geene drie voet hoogen mensch heeft behandeld, moet men wel meer dan gewoonlijk in zijne kunstverrigtingen belang stellen. Welk eene inspanning, welke volhardende oefeningen moeten de vaardigheid niet gekost hebben, die deze dwerg aan den dag legt. Is het geene *philosophie practique* van zijne natuurlijke wanstaltigheid zooveel partij te trekken, als Leach dat doet? Wanstaltigheid mag intusschen het gemis van onder-ligchaam bij hem niet genoemd worden. Leach is een dwerg, maar een aanvallige dwerg, een van de goede dwergen uit de *Contes* van Prevost; hij heeft met den *Elsy* van Walter Scott niets anders gemeen dan zijne kracht, behendigheid en gedienstigheid. Zijn voorkomen is goed en goedwillend. Zijn gelaat is bijkans schoon, en zijne kunst is verbazend. Zijne eerste verschijning op het tooneel en alles, wat hij vervolgens deed, geven hem regt op den titel van lucht-, meer dan op dien van aardman. Van boven uit de friezen vallende en weder naar boven stijgende, had hij niets meer van een aardmannetje aan zich. Zijne nederdaling geschiedde in horizontale houding, langs perpendiculair gespannen koorden; hij gebruikt daartoe eenen stok, dien hij mede perpendiculair aan een der koorden houdt, en die waarschijnlijk met eenige machinerie binnen de coulisses in verband is. Alsnu op zich zelven, en op die leden staande, welke de natuur hem gelaten heeft, maar die bezwaarlijk beenen kunnen genoemd worden, daar, van den buik af, de dijen, knieën, beenen en voeten te zamen geenen ½ voet lengte hebben, bedrijft hij wonderen van vlugheid. De spierkracht zijner armen en handen is verbazend. Op de beide handen steeg hij van schrikbarende hoogten af, stappen of sprongen doende van drie of vier voet. Eindelijk bleef hij langer dan eene minuut op de eene hand staan; en ten laatste kwam de kruip- en vliegpartij. In den dos van eenen grooten gouden tor, kroop hij tegen eenen volmaakt regtstandigen plank, die de geheele hoogte van het portiek des tooneels heeft, naar boven, vond daar eene dunne koord, en slingerde zich, met den rug naar beneden, daar langs tot achter in den schouwburg; van waar hij, eenige oogenblikken later, enkel aan eenen ligten ring gehouden, door eenen afstand van omstreeks vijftig voet, naar het achterste gedeelte van het tooneel vloog. Enkele oogenblikken wekten het vermoeden op, dat Leach als tooneelspeler eenige bekwaamheid moet bezitten. Men zegt, dat deze eerste voorstelling slechts als eene voorloopige kennismaking moet worden beschouwd.

GEDRUKT BIJ A. ZWEESAARDT.]